

Perämeren vesipiirin tärkeitä vesiasioita

Työohjelma aikatauluineen sekä yhteenveto
oleellisista asioista hoitosuunnitelman 2027–2033
laatimista varten

Kuulemisasiakirja

Otsikko: Perämeren vesipiirin tärkeitä vesiasioita. Työohjelma aikatauluineen ja yhteenveto oleellisista asioista hoitosuunnitelman 2027–2033 laatimista varten

Laatija: Perämeren vesipiirin vesienhoitoviranomainen[Klicka här och skriv]

Diaarinumero: 15597-2024

Julkaisuvuosi: 2024

Kansikuva: Valokuva: Johner, Matilda Mariadotter, Grafiikka Rebecca Elfast

Alkusanat

Vesi koskettaa ja koskee meitä kaikkia. Se on tärkein elintarvikkeemme, ja samalla välttämätön osa biologista monimuotoisuutta ja arvokkaita ekosysteemipalveluja. Se on myös keskeinen resurssi yhteiskunnallisesti tärkeille toiminnoille kuten teollisuudelle, lämpö- ja kylmälalalle, maataloudelle ja muulle elintarviketuotannolle sekä sairaanhoidolle ja energiantuotannolle, jonka osalta varsinkin vesivoiman merkitys on keskeinen. Vesi on olennainen tekijä myös kuljetussektorille, kalastukselle ja matkailulle sekä virkistystoiminnalle ja ihmisten hyvinvoinnille.

Mutta mitkä ovat Perämeren vesipiirin vesiympäristöjen pitkäjänteisen hoidon kannalta suurimpia haasteita? Mitä ovat kehitystarpeemme ja mitä meidän on asetettava etusijalle niin lyhyellä kuin pitkälläkin tähtäimellä, jotta voisimme hoitaa vesiämme entistä paremmin?

Työsuunnitelmaa ja Perämeren vesipiirin tärkeitä asioita koskevassa kuulemisessa on kyse juuri näistä asioista. Kuuleminen mahdollistaa lähivuosina toteutettavan työn linjauksiin vaikuttamisen ja mielipiteiden antamisen vesihoitotyön pitkäjänteisen kehittämisen kannalta ensisijaisista kohteista.

Osallistumisesi on tärkeää, jotta voimme yhdessä jatkaa työn edelleen kehittämistä!

Perämeren vesipiiri 1. marraskuuta 2024

Lotta Finstorp
Norrbottenin läänin maaherra
Perämeren vesipiirin
vesivaltuuskunnan
puheenjohtaja

Sisällys

PERÄMEREN VESIIPIIRIN TÄRKEITÄ VESIASIOITA	1
ALKUSANAT	3
1 JOHDANTO	6
1.1 Miksi vesienhoitoviranomainen järjestää työsuunnitelmaa ja tärkeitä vesiasioita koskevan kuulemisen?.....	7
1.2 Vesienhoito Ruotsissa	8
1.3 Työohjelma ja aikataulu	10
1.3.1 Hoitokauden 2022–2027 aikataulu.....	11
1.3.2 Kuulemiset hoitokauden 2022–2027 aikana	12
1.3.3 Milloin ja miten voit osallistua?.....	13
1.4 Haluamme tietää mitä mieltä olet	14
1.4.1 Asioita, joista Vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa näkemyksiänne aineistoa lukiessanne:.....	15
2 VESIIPIIRIN TILA – MITEN PERÄMEREN VESI VOI?	15
3 PERÄMEREN VESIIPIIRIN VESIENHOITOTYÖTÄ KOSKEVIA TÄRKEITÄ ASIOITA.....	16
3.1 Perämeren alueen teolliseen siirtymään ja yhteiskunnan muutokseen liittyvät vesienhoitoasiat	17
3.1.1 Teollisen siirtymän vaikutus vesiympäristöön	18
3.1.2 Vesienhoitoviranomaisen työ suhteessa vesivoiman uudelleen arviointia koskevaan kansalliseen suunnitelmaan (NAP).....	19
3.1.3 Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.1 Perämeren teolliseen siirtymään ja yhteiskunnan muutokseen liittyvät vesiasiat	21
3.2 Hyvät tiedot vesistämme muodostavat tärkeän perustan oikeille päätöksille	22
3.2.1 Perämeren alueen juomavesi	22
3.2.2 Ympäristönvalvonnan kehittäminen jatkossa.....	24
3.2.3 Asioita, joista Vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.2 Hyvät tiedot vedestä muodostavat tärkeän perustan oikeille päätöksille	25
3.3 Veden yhteiskunnallisen merkityksen korostaminen	26

Kuulemisasiakirja

3.3.1	Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.3. Veden yhteiskunnallisen merkityksen korostaminen	27
3.4	Yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen.....	27
3.4.1	Kansainvälinen yhteistyö.....	28
3.4.2	Kansallinen yhteistyö	29
3.4.3	Piirin sisäinen yhteistyö	30
3.4.4	Vesipoliitikat.....	30
3.4.5	Vesineuvostot.....	31
3.4.6	Vesivaltuuskunnan viiteryhmä.....	32
3.4.7	Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.4. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen	33
3.5	Toimenpiteiden toteuttamista lisäävä aineisto ja tuki	33
3.5.1	Toimenpiteiden toteuttamiseen annettavan tuen kehittäminen 34	
3.5.2	Toimenpiteiden toteuttamista lisäävät oikeat toimenpiteet oikeassa paikassa	35
3.5.3	Palautteen antaminen työn arvioinnin tukena	35
3.5.4	Viranomaisten ja kuntien lisärahoitustarve	36
3.5.5	Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.5 Toimenpiteiden toteuttamista lisäävä aineisto ja tuki	38
3.6	Vesienhoito muuttuneessa ilmastossa	38
3.6.1	Ilmastomuutosten vaikutukset Perämeren vesipiirissä	38
3.6.2	Ilmastomuutokset vaikuttavat vesienhoidon edellytyksiin	39
3.6.3	Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.6 Vesienhoito muuttuneessa ilmastossa.....	40
4	LÄHTEET	41

1 Johdanto

Yhteiskunnan tarve käyttää vettä moniin eri tarkoituksiin, johtaa väistämättä eri intressien ja arvojen välisiin ristiriitoihin. Vesipiirin perustavoitetta, hyvän vedentilan saavuttamisesta ja sen ylläpitämisestä, on siitä syystä jatkuvasti punnittava suhteessa muihin tärkeisiin yhteiskunnallisiin tarpeisiin. Näiden harkintojen tekeminen on keskeinen osa vesienhoitotyötä. Pohjimmiltaan on kyse kohtuullisen tasapainon löytämisestä yhteiskunnan veden käyttöä koskevien eri tarpeiden kesken. Samanaikaisesti on varmistettava, että sekä nykyisten että tulevien sukupolvien saatavilla on riittävästi hyvänlaatuista vettä. Eri tarpeiden keskinäisen painoarvon punnitseminen, tavoiteristiriitojen käsittely ja eri intressien yhtäläinen kohtelu, on jos mahdollista entistä tärkeämpää nyt ja tulevana vuosina teollisen siirtymän ja yhteiskunnan muutoksen edetessä nopeaa tahtia Pohjois-Ruotsissa.

Perämeren vesipiiri on useiden, Norrbottenin ja Västerbottenin yhteiskunnalliseen muutokseen ja teollisuuden kehitykseen liittyvien haasteiden edessä. Hyväälaatuksen veden riittävä saannin varmistaminen muutosprosessin aikana, on vesienhoitoviranomaisten mielestä yksi vesienhoitotyön tärkeimmistä asioista tulevana vuosina. Vesipiirissä käynnistetyillä panostuksilla, kuten muun muassa infrastruktuurin parannuksilla ja fossiilisten päästöjen vähentämisellä, voi olla suuri merkitys kestävämpään ja ilmastoneutraalimpaan yhteiskuntaan siirryttäessä. Samanaikaisesti on jo olemassa suuri, vesipiirin järviä ja vesistöjä koskeva parannus- ja ennaltaehkäisevien toimenpiteiden tarve. Nämä toimenpiteet liittyvät muun muassa vesivoiman vaikutuksiin ja muihin vesiympäristöjen fyysisiin muutoksiin, alueiden saastumiseen, kaivosten, kuljetusinfrastruktuuriin, metsätalouden ja teolliseen toiminnan sekä taajama-asumisen vaikutuksiin. Agenda 2030 tavoitteiden, kansallisten ympäristötavoitteiden ja vedelle asetettujen ympäristölaatu normien saavuttamiseksi tarvitaan näin ollen vastuullista ja kestävä kehittäminen. Samalla meidän on huolehdittava siitä, etteivät toimmme johda uusien ongelmien syntymiseen järvissä, vesistöissä, rannikkovesissä, juomaveden ottopaikoissa tai pohjavesivarastoissa.

Sähköä fossiilisten polttoaineiden sijaan käyttävä tekniikka kehittyy nopeasti, ja monet asiat viittaavat siihen, että useat Perämeren vesipiirin alueella jo olemassa olevat tai suunnitteilla olevat toiminnot ovat keskeisiä tulevien edistysaskelten kannalta. Muutos tarkoittaa, että monet suuret teollisuusalat siirtyvät hiilineutraalimpaan tuotantoon ja tämä mahdollistaa samalla uuden, vihreää tekniikkaa edistävän sähköintensiivisen teollisuuden syntymisen. Piirissä on myös vesivoimatuotantoa, joka on olennainen osa Ruotsin energiantuotannosta, ja jota tarvitaan ilmastoälykkäämpään

Kuulemisasiakirja

yhteiskuntaan siirryttäessä. Kehitys viittaa myös asuntojen, palvelujen ja infrastruktuurin tarpeen lisääntyvän kasvavan työvoimakysynnän myötä. Hallitus julkaisi syksyllä 2024 Pohjois-Ruotsia koskevan strategian (ks. linkki alla), jossa monet näistä tarpeista ja näkökohdista nostetaan esiin. Strategian avulla hallitus luo perustan pohjoisen Ruotsin kilpailukyvyyn vahvistamiselle, yhteistyön tehostamiselle ja yhdyskuntien vetovoimaisuudelle.

Alla linkki hallituksen pohjoista Ruotsia koskevaan strategiaan:

LUE LISÄÄ HALLITUKSEN POHJOIS-RUOTSIA KOSKEVASTA ATRATEGIASTA:

<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/06/regeringen-lanserar-strategi-for-nyindustrialiseringen-och-samhallsomvandlingen-i-norra-sverige/>

Teollisuuden ja yhteiskunnan nopea muutostarve vaatii ennen kaikkea vesinäkökulmasta tarkasteltuna hyvää suunnittelua, huolellista harkintaa ja ennakointia. Yhteiskunnan muutos, ilmastonmuutoksen vaikutukset ja valmiuden parantaminen edellyttävät tietoisia vesiasioihin liittyviä priorisointeja ja hyviä, läpinäkyviä arviointi- ja päätöstentekoperusteita. Niiden lisäksi on osoitettava riittävät resurssit sekä vesienhoitoa että tärkeitä, jo meneillään olevia ja jatkossa tehtäviä toimenpiteistä varten.

Perämeren vesienhoitoviranomainen näkee myös, että yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittämistä ja syventämistä näiden tärkeiden ja monitahoisten asioiden tiimoilta on tärkeä jatkaa kaikkien asianomaisten toimijoiden kesken. Tässä muutamia niistä vesipiirin tulevien vuosien haasteista, joista kerromme tässä työsuunnitelmaa ja Perämeren vesipiirin tärkeitä asioita koskevassa kuulemisasiakirjassa, hoitokauden 2027–2033 edellä.

1.1 Miksi vesienhoitoviranomainen järjestää työsuunnitelmaa ja tärkeitä vesiasioita koskevan kuulemisen?

Vesienhoitotyötä toteutetaan kuuden vuoden pituisina jaksoina. Joka hoitokauden lopussa on päätettävä kaikkia vesimuodostumia koskevasta hoitosuunnitelmasta, toimenpideohjelmasta ja ympäristölaatunormeista (MKN). Vesienhoitoviranomaisen on Vesienhoitoasetuksen (VFF) (SFS 2004:660) mukaan toteutettava useita kuulemisia ennen kuin päätös uudesta hoitosuunnitelmasta, uudistetusta toimenpideohjelmasta ja uudistetuista ympäristölaatunormeista tehdään. Näin kaikille, joita asia koskee, voidaan tarjota mahdollisuus omien kannanottojen lausumiseen samanaikaisesti kun saamme tätä kautta arvokasta osaamista ja tietoa,

Kuulemisasiakirja

joiden kautta työtä voidaan kehittää edelleen.

Tässä kuulemisasiakirjassa kerromme ennen kaikkea:

- mitä työvaiheita vesienhoitotyö sisältää ja milloin niitä toteutetaan,
- keille toimijoille kuuleminen ensisijaisesti on suunnattu ja keitä muita se koskee,
- koska tärkeitä vesienhoitotyötä koskevia päätöksiä tehdään,
- koska eri kuulemisia järjestetään,
- mitä ovat ne haasteet, joiden parissa työskentelyä pidämme erityisen tärkeinä Perämeren vesipiirissä,
- mitä toimenpiteitä vesienhoitoviranomaiset ovat, vesiemme hoidon jatkuvan kehityksen kannalta, yhteisesti tunnistaneet ensisijaisiksi kansallisella tasolla,
- Tärkeitä tienvalintoja työllemme vuoteen 2027 saakka.

1.2 Vesienhoito Ruotsissa

Vastuu vesiasioiden hoitamisesta kuuluu yhteiskunnan monelle eri toimijalle. Viidellä lääninhallituksella on erityinen tehtävä toimia myös vesienhoitoviranomaisena ja koordinoita vesienhoitotyötä omissa piireissään. Norrbottenin lääninhallitus on Perämeren vesipiirin vesienhoitoviranomainen. Kaikki lääninhallitukset osallistuvat työhön vastaamalla muun muassa erilaisten pohja-aineistojen laatimisesta ja veden laatuluokituksesta. Meri- ja vesiviranomainen (Havs- och Vattenmyndigheten, HaV) ja Ruotsin geologinen tutkimus (Sveriges geologiska undersökning, SGU) laativat työn toteuttamista koskevat ohjeet ja opastukset.

Jokaisella vesienhoitoviranomaisella on myös hallituksen asettama vesivaltuuskunta, jonka puheenjohtajana toimii maaherra. Vesivaltuuskunta päättää hoitosuunnitelmasta ja ympäristölaatunormeista jokaisen kuusivuotisen hoitokauden päättyessä.

Vesienhoidon menestyksellä toteuttaminen vaatii monen eri toimijan osallistumista. Näitä ovat: kunnat (katso kuva 1, kartta Perämeren vesipiirin kunnista), lääninhallitukset, keskeiset viranomaiset, toiminnanharjoittajat, toimialajärjestöt, intressiorganisaatiot, tutkimuslaitokset ja niin edelleen (kuva 2). Kaikilla on työssä omat tehtävänsä, esimerkiksi toimia oman alansa asiantuntijoina, toimenpiteiden toteuttamisesta tai ympäristölaatunormien saavuttamisesta vastaavina. Jotkut puolestaan ovat niitä, jotka ennen kaikkea hyötyvät vesiympäristössä toteutetuista parannuksista.

Toiset taas osallistuvat ennen kaikkea päätöksentekoon tai näiden

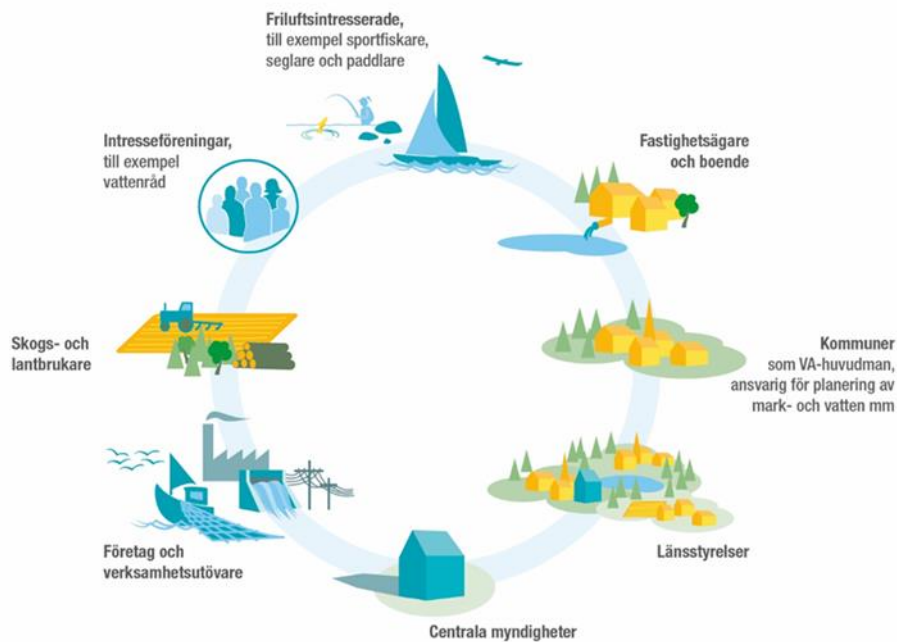
Kuulemisasiakirja

toimenpiteiden toteuttamiseen. Mutta yhteistä kaikille on mahdollisuus vaikuttaa työhön aktiivisen osallistumisen, esimerkiksi julkisten kuulemisten tai yhteisten kokousten ja konferenssien kautta.

Kuva 1: kartta Perämeren vesipiirin kunnista sekä vesienhoitoviranomaisen rajoista, valuma-alueiden ja kansainvälisten valuma-alueiden rajoista, sekä Ruotsin rajojen sisällä että niiden ulkopuolella (**Vesienhoitomaisen vastualueen raja:** Vesienhoitoviranomaisen raja, Valuma-alueen raja, Kunnan raja. **Kansainvälinen valuma-alue:** Ruotsissa, Ruotsin ulkopuolella.)

Kuulemisasiakirja

Kuva 2: Tahoja, joiden kanssa vesienhoitoviranomaiset tekevät yhteistyötä: ulkoilijat esim. urheilukalastajat, purjehtijat ja melojat. Kiinteistönomistajat ja asukkaat. Kunnat VV-asioiden päämiehinä ja maa- vesiasioiden suunnittelusta ym. vastaavina. Lääninhallitukset. Keskeiset viranomaiset. Yritykset ja toiminnanharjoittajat. Metsänhoitajat ja maatalouden harjoittajat. Intressiyhdistykset kuten vesineuvostot.

HALUATKO LISÄTIETOA VESIENHOIDOSTA?

Lue lisää Vesienhoitoviranomaisen kotisivulta:

<https://www.vattenmyndigheterna.se/>

1.3 Työohjelma ja aikataulu

Jotta kaikkien asianomaisten olisi helpompaa osallistua vesienhoitotyöhön ja ottaa kantaa laadittuihin aineistoihin, on Vesienhoitoviranomaisten jokaisen uuden hoitokauden alkaessa pidettävä Työohjelmaa ja aikataulua koskeva kuulemistilaisuus. Työohjelmassa selostamme hoitokauden eri työvaiheet, laadittavat aineistot, sekä sen milloin ja miten kannanottoja voidaan esittää ja milloin viralliset päätökset tehdään.

Tässä osassa esitämme hoitokauden 2022–2027 työohjelman ja

Kuulemisasiakirja

aikataulun.

Aikataulu löytyy myös vesienhoitoviranomaisen nettisivulta (ks. alla oleva linkki):

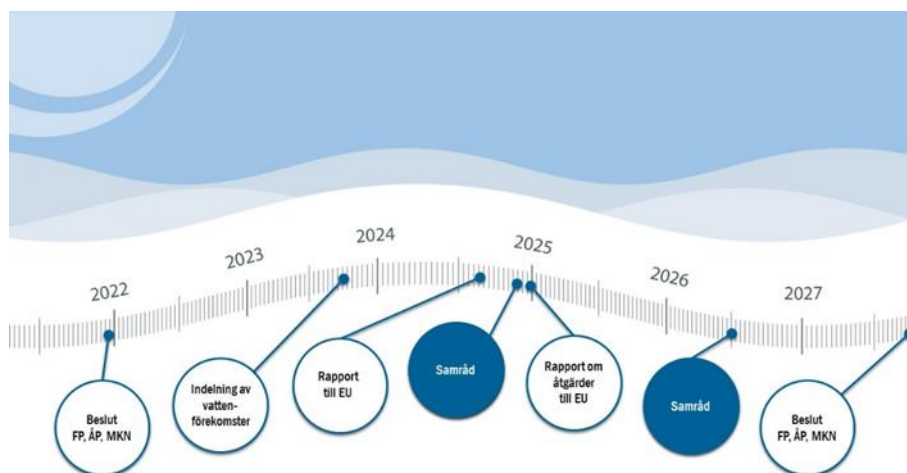
HOITOKAUDEN 2022–2027 AIKATAULU

<https://www.vattenmyndigheterna.se/vattenforvaltning/vattenforvaltning-i-sverige/tidplan-fram-till-2027.html>

Vesienhoitoviranomaisten kotisivulta löytyy lisäksi työvaiheiden tarkemmat kuvaukset ja lyhyt esittelyvideo.

1.3.1 Hoitokauden 2022–2027 aikataulu

Joka hoitokauden aikana toteutetaan useita työvaiheita, jotka vähitellen johtavat tarkistettuun hoitosuunnitelmaan ja toimenpideohjelmaan. Kuva 3 esittää tärkeimmät työvaiheet pääpiirteittäin sekä niiden toteuttamisajankohdat. Kuvasta käy ilmi myös, koska tärkeät päätökset tehdään ja milloin vesienhoitoviranomaiset järjestävät kuulemisia.

Kuva 3. Hoitokauden 2022–2027 aikataulu pääpiirteittäin. Aikataulusta käy ilmi koko hoitokauden 2022–2027 aikana toteutettavat pääasialliset toimet. Näitä ovat FP:tä, ÅP:tä ja MKN:ää koskevat, vuoden 2022 lopussa tehtävät päätökset Vesimuodostumien jako tapahtuu vuoden 2023 lopussa. ÖVF:ää ja AP:tä koskevat raportoinnit EU:lle tehdään vuoden 2025 lopussa. FP, Åp ja MKN kuulemiset järjestetään vuoden 2026 keskivaiheilla ja FP:tä, ÅP:tä ja MKN:ää koskevat vuoden 2027 lopussa. Lyhennykset: FP=Förvaltningsplan eli Hoitosuunnitelma, ÅP=Åtgärdsprogram eli Toimenpideohjelma, MKN=Miljökvalitetsnorm eli Ympäristölaatunormi, ÖVF: översikt över väsentliga frågor eli yleiskatsaus oleellisista asioista, AP: arbetsprogram eli työohjelma

Kuulemisasiakirja

1.3.2 Kuulemiset hoitokauden 2022–2027 aikana

Kuuleminen on se yhteistyömuoto, johon osallistuminen ja aikataulu on selkeintä vesienhoidosta kiinnostuneille. Kuulemiset toteutetaan määrättyinä aikoina ja niissä käsitellään määrättyjä erityisasiota ja aineistoja. Tänä hoitokautena toteutettavat kuulemiset ovat:

- Työohjelma aikatauluineen ja Yhteenveto oleellisista asioista kerää kannanottoja hoitosuunnitelmaa 2027–2033 koskevaa työtä varten. Kuuleminen tapahtuu 1. marraskuuta 2024–30. huhtikuuta 2025 välisenä aikana Perämeren vesipiirissä.

Kuulemisaineistossa vesienhoitoviranomainen esittää vesienhoidon menestyksekkään toteuttamisen kannalta tärkeimmiksi kokemiamme asioita.

Kuulemisen jälkeen Vesienhoitoviranomainen ei laadi uutta versiota tästä asiakirjasta. Kannanotot huomioidaan sen sijaan jatkotyössä hoitosuunnitelmaa, toimenpideohjelman ja ympäristölaatunormeja laadittaessa.

Ympäristölaatunormeja (MKN) koskeva kuuleminen kansalliseen vesivoiman uudelleen käsittelysuunnitelmaan (NAP) liittyen:

- Kansallisen vesivoiman uudelleen käsittelysuunnitelman tarkoituksena on tarkistaa sähköä tuottavat vesitoiminnot uusien ympäristöehtojen mukaisiksi. Kansallisen suunnitelman aikataulun mukaisesti järjestetään toistuvia kuulemisia, joissa esitetään ehdotukset eri vesimuodostumien uusituiksi ympäristölaatunormeiksi normien perusteellisen tarkastelun ja yhteistyön jälkeen. Maaliskuussa 2024 hallitus päätti jättää kansallisen suunnitelman tauolle 1. heinäkuuta 2025 saakka. Vesivoimaa koskevan lainsäädännön uudistustyö on meneillään (regeringen.se). Tämä vaikuttaa vesienhoitoviranomaisten ympäristölaatunormien tarkistamista koskevaan työhön. Lisätietoa löytyy Meri- ja vesiviranomaisen (HaV) kotisivulta sekä hallituksen kotisivuilta.

**KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA KANSALLISESTA SUUNNITELMASTA –
VESIVOIMAN TARKISTAMISTA KOSKEVA SUUNNITELMA – VETEEN JA
ENNERGIANTUOTANTOON LIITTYVÄ TYÖ – MERI- JA VESIVIRAOMAINEN.**

<https://www.havochvatten.se/arbete-i-vatten-och-energiproduktion/vattenkraftverk-och-dammar/nationella-planen-nap/fragor-och-svar-om-den-nationella-planen.html>

Kuulemisasiakirja

VESIVOIMAN TARKISTAMISEN EDELLYTYKSTEN PARANTAMISTA KOSKEVA MUISTIO KN2024/01642

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2024/08/promemoriorian-battre-forutsattningar-for-vattenkraftens-omprovning/>

Hoitosuunnitelmaa, toimenpideohjelmää, ympäristölaatunormeja ja ympäristövaikutustenarviointia 2027–2033 koskevat ehdotukset.

- Nämä suunnitelmat, normit ja arvioinnit vahvistetaan joulukuussa 2027. Kuuleminen on suunniteltu alustavasti vuoden 2026 keskivaiheille ja jatkuvan siitä kuusi kuukautta eteenpäin.

Ehdotus juomavesidirektiiviin liittyviksi riskienhallintatoimenpiteiksi:

- Jakson lopussa järjestetään kuuleminen juomavesidirektiivin mukaisiksi riskienhallintatoimenpiteiksi. Juomavesidirektiivin mukaisista riskienhallintatoimenpiteistä on lain mukaan päätettävä viimeistään 1. heinäkuuta 2027, mutta tarkkaa kuulemisajankohtaa ei ole vielä päätetty. Vesienhoitoviranomaiset suunnittelevat alustavasti pitävänsä kuulemisen samaan aikaan vesienhoidon hoitosuunnitelman, toimenpideohjelman, ympäristölaatunormien ja ympäristövaikutustenarvioinnin 2027–2033 kuulemisen kanssa.

1.3.3 Milloin ja miten voit osallistua?

Vesienhoitotyössä voi olla mukana monella tavoin. Yksi tapa on osallistua edellä lueteltuihin ja kuvattuihin vesienhoitokauden aikana pidettäviin kuulemisiin.

Vesienhoitoviranomaisilla on monia yhteisiä kansallisia verkostoja ja ryhmiä, joissa yhteistyötä tehdään muun muassa toimenpideviranomaisten ja alan kansallisten järjestöjen ja intressiorganisaatioiden kanssa. Jokaisessa vesipiirissä on vesiasioita koskevan yhteistyön parissa toimivia alueellisia ja paikallisia elimiä. Kunnat ovat usein keskeisiä kumppaneita näissä yhteyksissä. Toiminnanharjoittajat, intressiorganisaatiot ja maanomistajat ovat muita tärkeitä paikallisen tason yhteistyötahoja.

Vesienhoitoa koskeviin asioihin voi siis osallistua monella eri tavalla. Perämeren vesipiirissä helpoin tapa on:

- Osallistua kuulemisiin ja jättää kirjallisia kannanottoja aineistosta. Kaikki voivat halutessaan ottaa kantaa kuulemisaineistoon.

Ota yhteyttä lääninhallitukseen siinä läänissä, jossa asut. Sieltä löytyy valmistelusihteeristö ja vesiasiantuntijoita, joiden työnkuvaan kuuluu veden vaikutusten ja tilan arviointi läänin alueella, toimenpideohjelmien laatiminen ja niin edelleen. Heillä on paikallista tietoa siitä, miten läänin

Kuulemisasiakirja

vesi voi. Yhteystiedot löytyvät vesienhoitoviranomaisen kotisivulta (ks. alla oleva linkki).

LÄÄNINHALLITUSTEN TEHTÄVÄ – VESIENHOITOVIRANOMAISET

<https://www.vattenmyndigheterna.se/vattenforvaltning/vattenforvaltning-i-sverige/lansstyrelsernas-roll.html>

- Vesiasioita koskevissa asioissa voit ottaa yhteyttä sopiviin toimijoihin, esimerkiksi omaan kuntaasi, kun on kyse yhteiskuntasuunnitteluun, VV-asioihin ja paikalliseen toimenpidetyöhön liittyvistä asioista.
- Voit tulla mukaan vesineuvostotyöhön tai muuhun määrättyä vesistöä tai valuma-aluetta koskevaan yhteistyöhön. Lähimmän vesineuvoston löydät alla olevasta Vesiorganisaatioiden tehtäviä koskevasta linkistä (ks. alla). Voit myös ottaa yhteyttä oman läänisi valmistelusihteeristöön (ks. linkki yllä).

VESIORGANISAATIOIDEN TEHTÄVÄ – VESIENHOITOVIRANOMAISET

<https://www.vattenmyndigheterna.se/vattenforvaltning/vattenforvaltning-i-sverige/vattenorganisationernas-roll.html>

- Voit jättää kannanottoja tai esittää kysymyksiä tietokantaan VISS (Vatteninformationssystem Sverige (= Ruotsin vesitietojärjestelmä)) sinua kiinnostavista vesimuodostumista

LUE LISÄÄ VISS-TIETOKANNASTA:

<https://viss.lansstyrelsen.se/>

1.4 Haluamme tietää mitä mieltä olet

Kuulemisten tärkein tarkoitus on ottaa selvää, olemmeko huomioineet tärkeimmät vesityötä koskevat haasteet ja priorisoinnit, ennen kaikkea vesipiirin osalta mutta myös kansallisella tasolla. Kuulemisen aikana kenellä tahansa on mahdollisuus esittää mielipiteitä ja kannanottoja. Olemme erityisen uteliaita kuulemaan, mitä sanottavaa tärkeillä alueellisilla ja paikallisilla toimijoilla – varsinkin lääninhallituksilla, kunnilla ja vesineuvostoilla – on. Myös paikallisilla toiminnoilla ja

Kuulemisasiakirja

maanomistajilla, vähemmistöjen edustajilla, yliopistoilla ja opintopiireillä kuten myös eri alojen organisaatioilla ja intressijärjestöillä on vesienhoidon edistämisen kannalta merkittävää tietoa, kokemuksia ja ideoita.

Otamme kiitollisina vastaan ja luemme kaikki meille toimitetut kommentit. Usein kannanotot johtavat siihen, että meidän on selkeytettävä, muutettava tai tehtävä uusia priorisointeja jatkotyössämme. Siten voimme kehittää yhteiskunnan eri aloilla tapahtuvaa vesienhoitotyötä jatkossa. Yhdessä voimme luoda hyvät edellytykset elinvoimaisille vesiympäristöille ja kestäväälle vesienhoidolle.

1.4.1 Asioita, joista Vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa näkemyksiänne aineistoa lukiessanne:

1. Onko vesienhoitosuunnitelmatyön aikataulu selkeä ja käykö siitä ilmi, miten ja koska voit osallistua? Kaipaanko jotain tärkeää tietoa?
2. Onko Perämeren vesienhoitoviranomainen huomionut kunkin kohdan tärkeimmät asiat (3.1–3.6)? Puuttuuko joku tärkeä asia tai tieto? Vai onko siellä jotain, mitä sinun mielestäsi ei pitäisi priorisoida jatkotyössä?
3. Onko sinulla konkreettisia ehdotuksia siitä, miten työtä pitäisi kehittää alla (3.1–3.6) olevissa kohdissa?
4. Tarvitaanko mielestäsi vielä yksityiskohtaisempia suunnitelmia, esimerkiksi osahoitosuunnitelma tai osatoimenpideohjelma jollekin Perämeren vesipiirin erityiselle alueella tai sektorille

2 Vesipiirin tila – Miten Perämeren vesi voi?

Perämeren vesipiirin vesiresurssit ovat merkittävät ja suureksi osaksi hyvälaatuiset. Monet vesimuodostumat altistuvat kuitenkin ihmisen toiminnalle, mikä vaikuttaa vesihuoltoon ja vedessä eläviin eläimiin ja kasveihin. Yksi Perämeren haasteista on, että vesiasiat huomioidaan entistä laajemmin yhteiskuntasuunnittelussa ja viranomaistoiminnassa. Vesiasiat on myös saatava paremmin toiminnanharjoittajien ja yksityisten tietoisuuteen. Jos täytämme veden ympäristölaatusuhteet, täytämme samalla myös useat Agenda 2030 normeista ja pääsemme useisiin kansallisiin ympäristötavoitteisiin, kuten tavoitteeseen: runsas kasvi- ja

Kuulemisasiakirja

eläinkunta sekä elävät järvet ja vesistöt.

Ympäristölaatunormi on ilman, veden, maan tai ympäristön laatua koskeva yleinen määräys. Ympäristölaatunormi ilmoittaa, mitä laatuvaatimuksia vesimuodostuman on täytettävä. Yksi vaatimus voi olla esimerkiksi hyvä ekologinen tila. Fyysinen toiminta kuten uittoreittien puhdistus, patojen rakentaminen, maan kuivattaminen ja historialliset järvien madalluttamiset ovat yleisesti syynä siihen, ettei Perämeren vesipiirin vesimuodostumien ekologinen tila aina ole hyvä. Fyysiset muutokset vaikuttavat myös moniin rannikkovesimuodostumiin siinä määrin, ettei niiden veden tila aina saavuta vedelle asetettuja ympäristölaatunormeja.

Vesipiirin kaikkien järvien ja vesistöjen arvioidaan altistuneen elohopealle ja PBDE:lle, jotka enimmäkseen leviävät ilmansaastelaskeumina. Tämä vaikutus koskee koko Ruotsin kaikkia järviä ja vesistöjä. Päästöjen lähdettä on vaikea jäljittää, minkä vuoksi ei voida ennustaa, milloin pitoisuudet saattavat alittaa EU:n raja-arvon.

Elohopeaa ja PBDE:tä lukuun ottamatta 86,12 % sisävesistä ja 66,94 % rannikkovesistä on kemiallisen tilan osalta luokittelemattomia, mikä tarkoittaa, että suuri osa vesimuodostumien mittaustiedoista puuttuu. Vesipiirin sisävesistä 0,62 % ja 13,50 % rannikkovesistä on hyvää kemiallista tilaa huonompi.

Vesipiirin pohjavesimuodostumien vedenlaadun ja määrien katsotaan olevan suurimmaksi osaksi hyvät.

Niin pinta- kuin pohjavesimuodostumien mittaustietoja on kuitenkin vain vähäisessä määrin saatavilla, mikä merkitsee että vesipiirissämme tarvittavat toimenpiteet jäävät jonkin verran epävarmoiksi.

Voit lukea lisää ympäristölaatunormeista (MKN) ja ympäristövaikutuksista luvussa 3.1 ja 3.2 sekä vesienhoitoviranomaisten kotisivulla (vattenmyndigheterna, vattenförvaltning, u.å.).

3 Perämeren vesipiirin vesienhoitotyötä koskevia tärkeitä asioita

Perämeren vesipiirissä on monia haasteita, jotka on huomioitava

Kuulemisasiakirja

vesidirektiivin mukaisessa työssä.

Vesivoima on yksi Perämeren alueen suurimmista elinkeinoista ja se kattaa noin 40 prosenttia Ruotsin vuosittaisesta sähköntuotannosta. Piirissä on myös laajamittaista kaivostoimintaa, jonka osuus on useita prosentteja Ruotsin BKT:stä. Vihreä siirtymä toteutetaan suurelta osin Perämeren piiriin suunnitelluilla uusilla elinkeinoilla. Kaikki näistä vaikuttavat vesipiirin veteen. Mutta samalla nämä muutokset ovat yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämättömiä. Perämeren vesipiirillä on oltava hyvät tiedot näiden muutosten piirissä olevista vesistä ja näitä tietoja piiri saa muun muassa valvonnan kautta. Piirin on tehtävä sekä fyysisiä että hallinnollisia toimenpiteitä sisältävää työtä perustamalla esimerkiksi juomaveden saannin varmistavia vesiensuojelualueita. Veden merkitys on tuotava selkeämmin esiin, mikä voi tapahtua juuri toimimalla vesienhoitoviranomaisen vettä koskevan toimenpideohjelman 2016–2021 mukaisesti (Vattenmyndigheterna, åtgärder, u.ä.). Perämeren vesipiirin sisäinen yhteistoiminta voi olla suunnitelmien laatimista ja tulevaan ilmastomuutokseen varautumista. Yhteistyön kautta voimme kehittää vesipiirin vesiasioita koskevaa vuoropuhelua ja huolehtia siitä, että toimimme vesipuitedirektiivin mukaisesti.

3.1 Perämeren alueen teolliseen siirtymään ja yhteiskunnan muutokseen liittyvät vesienhoitoasiat

Perämeren vesipiirissä on meneillään suuria investointeja, joiden tarkoituksena on muuttaa teollisuutta niin, että se omalta osaltaan edesauttaa fossiilivapaaseen yhteiskuntaan siirtymistä. Investoinneissa on kyse sekä uusien laitosten rakentamisesta että olemassa olevien kunnostamisista ja laajentamisesta. Teollinen siirtymä vaatii laajoja yhteiskunnallisia muutoksia, varsinkin infrastruktuurin, kuljetusten ja energian osalta. Rakentamisen lisääntyminen sekä taajama-alueilla että aiemmin koskemattomilla luontoalueilla, lisää kuitenkin alueen vesiin kohdistuvia vaikutuksia. Useat näistä vesimuodostumista ovat sitä paitsi jo nyt voimakkaasti kuormitettuja niin olemassa olevien toimintojen kuin historiallisten vaikutusten kautta. Viranomaisten ja kuntien on pohdittava asioita monesta eri näkökulmasta varmistaakseen yhteiskunnan pitkäjänteisen kestävä kehityksen, jonka kautta Ruotsi voi täyttää vesipuitedirektiivin meille asettamat velvoitteet.

Vesienhoitoviranomaiset asettavat etusijalle vesiasioden painottamisen ja niiden valvonnan teollisessa siirtymässä ja yhteiskunnan

Kuulemisasiakirja

muutosprosessissa. Tässä osassa kuvaamme, miten vesienhoitotyö liittyy meneillä oleviin prosesseihin ja millä tavoin aiomme työskennellä näiden asioiden parissa tulevana vuosina.

3.1.1 Teollisen siirtymän vaikutus vesiympäristöön

Uudet teollisuuslaitokset ja laajennukset voivat lisätä saastuttavien aineiden päästöjä tai prosessiveden tarvetta, mikä puolestaan johtaa virtaamien pienenemisiin ja lämpötilan muutoksiin purkuvesistöissä. Kovaksi rakennettujen maapintojen lisääntyminen lisää hulevesien määriä, jotka ilman vaadittavaa puhdistusta kuljettavat saasteita järviin ja muihin vesistöihin. Rakentaminen aiemmin rakentamattomille alueille voi vaikuttaa esimerkiksi kosteikkoihin ja soihin, jotka tulvaveden aikaan toimivat orgaanisia aineita ja saasteita sitovina puskureina ennen niiden valumista veteen. Satamatoimintojen laajeneminen voi johtaa laajoihin ruoppaustarpeisiin ja lisääntyneeseen, lähellä oleviin rantoihin kohdistuvaan aaltoliikkeeseen, mikä taas saattaa lisätä eroosiota ja mataloitumista. Seurauksena on tietysti myös laivaliikenteen kasvu, joka lisää päästöjä ja melua sekä vaikutuksia maisemakuvaan.

3.1.1.1 Lupahakemuksissa on sitouduttava ympäristölaatunormeihin

Useat teollisuushankkeet vaativat ympäristöluvan, mikä tarkoittaa, että jo käynnistyneiden ja suunniteltujen lupaprosessien määrä on lisääntynyt, ja lisäys on ollut nopeaa. Näille teollisuushankkeille ei ole olemassa mitään erityismenettelyä, vaan niitä koskevat samat säännöt ja vaatimukset kuin muitakin ympäristöön vaikuttavia toimintoja ja toimenpiteitä.

Vesipuidedirektiivi asettaa korkeat vaatimukset lupien saamiselle. Ympäristölain 5. luvun 4. §:n (SFS 1998:808) mukaan lupaa ei saa myöntää toiminnoille tai toimenpiteille, jotka voivat johtaa vesimuodostuman tilan laittomaan huononemiseen tai vaarantaa vedelle asetettujen, voimassa olevien ympäristölaatunormien täyttymisen.

Lupaviranomaisen on uutta lupaa haettaessa tai entistä lupaa uusittaessa päätettävä ehdoista, jotka varmistavat, ettei kyseessä oleva toiminta johda edellä kuvattuun veden tilan huononemiseen tai sen vaarantumiseen. Ympäristölain 5. luvun 4 §:n (SFS 1998:808) vastainen toiminta voidaan sallia ainoastaan sille myönnettävällä poikkeusluvalla. Poikkeuslupan myöntämisen edellytykset on säädetty tarkkaan vesienhoitoasetuksen 4. kappaleen 11–12 §§:ssä. (VFF 2004:660).

Yllä selostettu antaa Vesienhoitoviranomaiselle selkeän vastuun luotettavien luokitusten ja tarkoin harkittujen ympäristölaatunormien toimittamisesta. Toiminnanharjoittajat ovat puolestaan vastuussa siitä, että ympäristövaikutusten arviointia ja ympäristölupahakemuksia

Kuulemisasiakirja

koskeva aineisto täyttää sille asetetut korkeat vaatimukset. On erittäin tärkeää, että toiminnanharjoittajat ottavat selvää kaikista mahdollisista teknisistä ratkaisuista vähentääkseen vesiympäristöön kohdistuvia vaikutuksia.

3.1.1.2 Joihinkin vesimuodostumiin kohdistuu liian suuri vaikutus

Teollisuushankkeet merkitsevät monissa tapauksissa vaikutusten mahdollista lisääntymistä vesimuodostumiin, joihin jo ennestään kohdistuu yhdestä tai useammasta lähteestä peräisin olevia, veden tilaa huonontavia vaikutuksia esimerkiksi ravintoaineiden, saastuttavien aineiden tai hydromorfologisten olosuhteiden osalta. Koska yksittäisen luvan myöntämiseen vaikuttaa kyseisen vesimuodostuman kokonaiskuormitus, tilaa uusille tai muutetuille toiminnoille myönnettäville luville on erittäin niukasti, jos samanaikaisesti ei ryhdytä toimenpiteisiin, jotka vähentävät olemassa olevista lähteistä tulevaa vaikutusta. Vesipuitedirektiivi (2000/60/EG) ei salli korvaavien toimenpiteiden tapahtuvan joissakin toisissa vesimuodostumissa.

Yksi edellytys uusien laitosten perustamiselle teollisen siirtymän puitteissa on, että toiminnanharjoittajat yhdessä kuntien ja viranomaisten kanssa laativat kokonaiskuvan tulevien muutosten aiheuttamista kumulatiivisista vaikutuksista sekä suunnitellessaan ja toteuttaessaan toimenpiteitä, jotka estävät kyseessä oleviin vesiin kohdistuvan kuormituksen lisääntymisen kokonaisvaltaisesti. Kuntien tehtävä on tässä yhteydessä tärkeä, koska niiden on kaavoitustyössään noudatettava ympäristölaatunormeja. Myös uutta infrastruktuuria, kuten teitä ja rautateitä suunnittelevat kansalliset viranomaiset, ovat vastuussa ympäristölaatunormien noudattamisesta.

3.1.2 Vesienhoitoviranomaisen työ suhteessa vesivoiman uudelleen arviointia koskevaan kansalliseen suunnitelmaan (NAP)

Hallitus päätti vuonna 2020 vesivoiman uusittuja ympäristöehtoja koskevasta suunnitelmasta (NAP). Suunnitelma edellyttää kaikkien vesivoimatuotantolaitosten toimintaehtojen tarkistusta, niin että lupiin sisällytetään uudet ympäristöehdot. Lupaharkinnat toteutetaan ennalta määrätyn aikataulun mukaisesti noin 20 vuoden ajanjakson aikana alkaen vuonna 2022. Alkuperäistä NAP:n aikataulua on jälkikäteen jouduttu tarkistamaan, jotta vesivoimalle lupaharkinnoista koituvien vaikutusten kohtuullisuus voidaan varmistaa sähköjärjestelmänäkökulmasta. On laadittu myös lisäohjeita samoin kuin merkittäviä muutosehdotuksia määräyksiin, joiden avulla pyritään löytämään tasapaino vesiympäristön parannustarpeen ja tehokkaan vesivoimasähkön kansallisen tarpeen välillä uudenaikaisista ympäristöehdoista päätettäessä. NAP edellyttää, että lupaharkintoja edeltävät alueelliset yhteistyöprosessit, jotka antavat

Kuulemisasiakirja

kaikille toimijoille mahdollisuuden välttämättömien aineistojen laatimiseen.

Vesienhoitoviranomainen asettaa kansallisen suunnitelman (NAP) toteuttamisen tärkeysjärjestyksen kärkeen ja on sovittanut vesivoiman vaikutuspiirissä olevien vesimuodostumien normittamistyön NAP:n aikatauluun. Tämä tarkoittaa, että ympäristölaatunormien uudistustyötä jatketaan koko NAP:n ajan, jotta kaikkien lupaharkintojen perusteet olisivat mahdollisimman hyvät. Vesivoiman vaikutuspiirissä olevien vesimuodostumien ympäristölaatunormeja koskevia kuulemisia järjestetään tästä syystä säännöllisesti hoitokauden aikana.

Vesienhoitoviranomaisen ympäristölaatunormien laatimisen lähtökohtana on, että vesimuodostumat saavuttavat hyvän ekologisen tilan. NAP ilmoittaa kansalliseksi ohjearvoksi on 1,5 TWh ja tuotantohävikkien rajoittamiseksi annetut niin kutsutut HARO- arvot, jotka ohjaavat vesienhoitoviranomaisten arviointia siitä, onko vesimuodostuma voimakkaasti muuttunut (KMV) sekä sitä, onko kyseessä poikkeustapaus, jota koskevat vähemmän tiukat vaatimukset (MSK). Myös säästökyky on huomioitava ja tässä määräävänä tekijänä on voimaloiden luokittelu niiden säästöavun mukaisesti. NAP:n mukaan myös kulttuuriympäristö voi olla perusteena sille, että Vesienhoitoviranomainen julistaa vesimuodostuman voimakkaasti muuttuneeksi (KMV) ja poikkeukseksi, jota koskevat vähemmän tiukat vaatimukset (MSK).

NAP huomioi myös konfliktien syntymisriskin vesivoimatuotannon tuomien etujen ja esimerkiksi Natura 2000-alueiden suojelutavoitteiden välillä. Ympäristölaatunormit on nimittäin asetettava niin, että suojelualueiden normit ja tavoitteet saavutetaan, tiukimpien vaatimusten ollessa aina etusijalla. Tämä tarkoittaa, että tapauksissa, joissa KMV:tä ja MSK:ta sovelletaan, vaatimustaso määrää tarvittaessa myös suojelutavoitteiden saavuttamiseen tarvittavat erityisvaatimukset vaikutusten alaisille Natura 2000-alueille.

3.1.2.1 Perämeren vesipiirin erityiset haasteet

Perämeren vesipiirissä on suuria jokia, joissa on jo pitkään harjoitettu laajamittaista vesivoimatuotantoa. Noin 40 % koko Ruotsin vuosittaisesta vesivoimasta tuotetaan vesipiirissä. Useat näistä vesivoimaloista ovat lisäksi koko maan säästökyvyn kannalta erittäin tärkeitä. Piirissä on 124 vesistöä sekä 490 järveä, joiden katsotaan olevan vesivoimatoiminnan vaikutuksen alaisia, joko niiden yhteyksissä ja/tai hydrologisessa järjestelmässä ja/tai morfologisessa tilassa tapahtuneiden muutosten kautta.

Piirissä on myös laajoja, merkittäviä luontoarvoja sisältäviä alueita sekä paljon vedestä riippuvaisia, eri tavoin, esimerkiksi Natura 2000-alueiden

Kuulemisasiakirja

kautta, suojattuja kasvi- ja eläinlajeja. Jotkut Natura 2000-lajit kuten lohi ja jokisimpukka ovat erittäin herkkiä niiden yhteyksissä tai hydrologisessa järjestelmässä tapahtuville muutoksille. Piirissä on myös kulttuuriympäristöjä, joihin hyvään ekologiseen tilaan tähtäävät toimenpiteet voivat vaikuttaa.

Perämeren vesipiirin vesienhoitoviranomaiselle yllä mainitut asiat merkitsevät monissa tapauksissa monitahoisia arvioita ja eri tavoitteiden, vaatimusten ja intressien välillä tehtäviä harkintoja. Eri toimijoiden välinen yhteistyö mahdollisimman hyvän ja laaja-alaisen tiedon hankkimiseksi on tästä syystä ensiarvoisen tärkeää.

3.1.2.2 Yhteistyö vesivoiman ja kansallisen suunnitelman (NAP) välillä

Vesienhoitoviranomainen on normien asettamistyössään riippuvainen Svenska Kraftnätin ja Energiaviraston laatimista aineistoista ja analyyseistä koskien vesivoiman toimintakyvylle ympäristötoimenpiteistä koituvia seurauksia. Vesienhoitoviranomaiset tarvitsevat tukea myös lääninhallituksen Natura 2000-alueiden suojelusuunnitelmista vastaavilta osastoilta.

Vesienhoitoviranomaiset, Meri- ja vesiviranomainen (HaV), Svenska kraftnät (Ruotsin voimaverkosto), energiaviranomaiset ja lääninhallitusten yhteinen NAP-verkosto tekevät yhteistyötä selvittääkseen, miten NAP:n alueelliset yhteistyöprosessit ja vesienhoitoviranomaisten laaja normien uudistamistyö voivat edetä sopivalla tavalla rinnakkain. Tämä vaatii, että NAP:n toteuttamiseen liittyviä tehtäviä, vastuuta ja odotuksia selkeytetään jatkuvasti, ja että kaikkien mukana olevien viranomaisten rahoitus varmistetaan. Tätä kirjoitettaessa ehdotetaan myös muutoksia voimassa oleviin alueellisiin NAP-yhteistyöprosesseihin liittyviin määräyksiin (Hallitus, KN2024/01642).

3.1.3 Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.1 Perämeren teolliseen siirtymään ja yhteiskunnan muutokseen liittyvät vesiasiat

ASIOITA, JOISTA VESIENHOITOVIRANOMAINEN ERITYISESTI HALUAA KANNOTTOJA OSALUVUSSA 3.1:

5. Onko Perämeren vesienhoitoviranomainen huomionnut tärkeimmät asiat osaluvussa 3.1? Puuttuuko sieltä jokin tärkeä asia tai tieto? Vai onko siellä jotain sellaista, jota ei mielestäsi tule priorisoida jatkotyössä?
6. Onko sinulla konkreettisia ehdotuksia, miten osaluvussa 3.1 selostettua Perämeren teollista siirtymää ja yhteiskunnan muutosta koskevaa työtä voidaan kehittää edelleen?

3.2 Hyvät tiedot vesistämme muodostavat tärkeän perustan oikeille päätöksille

3.2.1 Perämeren alueen juomavesi

Vesienhoitoviranomaiset ja lääninhallitukset tekevät yhteistyötä EU:n uuden juomavesidirektiivin (EU) 2020/2184 täytäntöön panemiseksi. Uusi direktiivi eroaa aiemmasta juomavesidirektiivistä muun muassa siten, että juomaveden turvaamiseksi on laadittava riskeihin perustuva, kaikki juomavesiketjun eri osat käsittävä menetelmä.

Perämeren vesipiirissä juomavesi tulee suurimmaksi osaksi pohjavesimuodostumista ja pieni osa järvistä ja vesistöistä. Kun vettä käytetään juomavetenä, voidaan puhua juomavesimuodostumasta ja/tai vedenottamosta. Pohjavesimuodostumat, jotka vesipuitedirektiivin (2000/60/EG) 7.1 artiklan mukaan ovat juomaveden ottoon soveltuvia muodostumia, katsotaan suojeiluiksi alueiksi ja niiden valvonta on pakollista.

Vesipiirin juomavesimuodostumat ovat tällä hetkellä suurelta osin hyvälaatuisia ja riittäviä, mutta ongelmana on, että monille niistä ei ole vesiensuojelusuunnitelmaa ja että vesiä ei suojella riittävässä määrin. Kuvasta 4 käyvät ilmi Perämeren vesipiirin juomavesimuodostumat ja vesiensuojelualueet.

Vesienhoitoviranomaisen tehtävänä on huolehtia riskianalyysin teettämisestä, toimenpide-ehdotusten laatimisesta sekä siitä, että juomaveden vedenottopisteen vedenmuodostusaluetta valvotaan. Näiden toimenpiteiden tarkoituksena on suojata juomavetemme laatua.

Perämeren vesipiiri katsoo, että tarkoituksenmukaisten riskiarviointien

Kuulemisasiakirja

on perustuttava erityisesti seuraaviin asioihin:

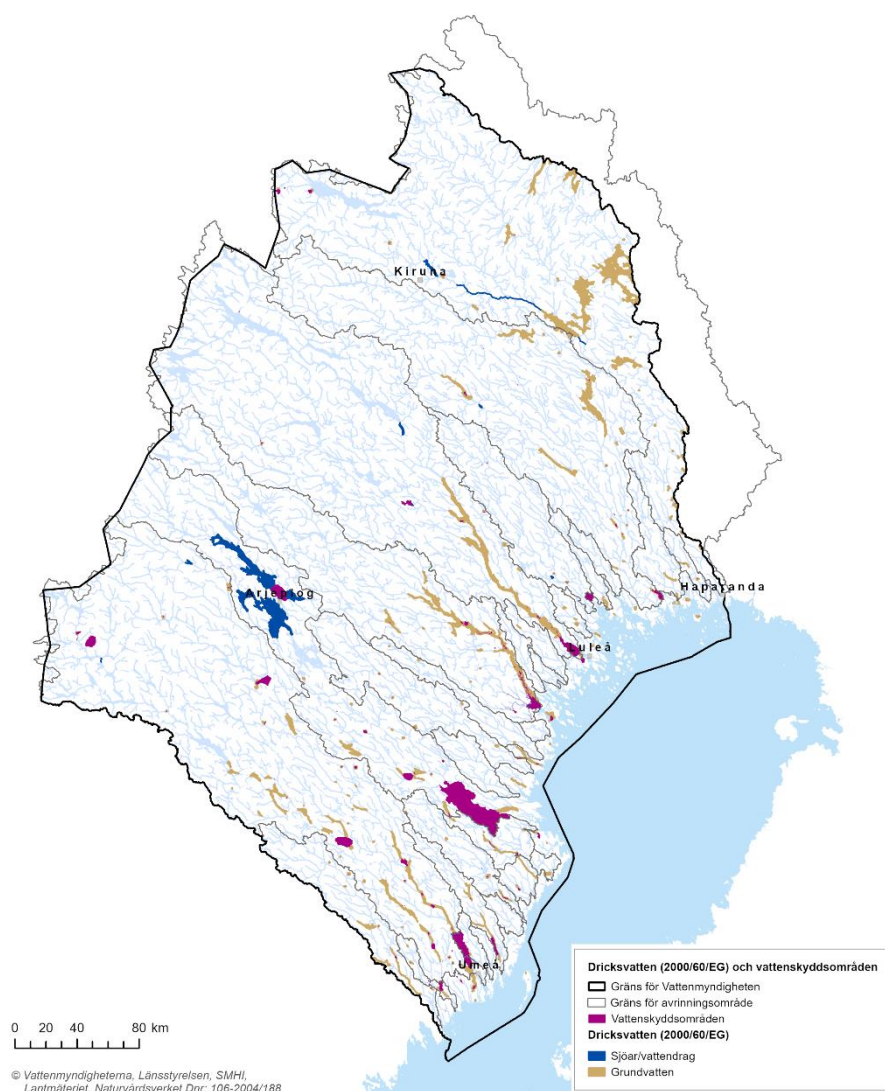
- Vesienhoitoviranomaisten, kuntien ja juomavedentoimittajien välisen viestinnän parantaminen saman päämäärän varmistamiseksi
- On tärkeää, että tieto vedenottamoista, esimerkiksi raakavesidata, on saatavilla ja että sitä voidaan käyttää vedenottopisteen vedenmuodostusalueen riskien arviointiin. Tärkeää on myös, että juomavedentoimittajat hyötyvät vesienhoitoviranomaisten riskiarvioista.
- Äskettäin saadut, esim. mikrobiologiaa ja PFAS:n alennettuja raja-arvoja koskevat parametrit, on huomioitava.
- Vesiensuojelualueet ovat jo ennestään tärkeä vesienhoitotoimenpide, mutta niitä on kehitettävä edelleen, koska monet juomavesimuodostumat eivät tänä päivänä kuulu vesiensuojelualueiden piiriin.

JUOMAVESIDIREKTIIVI

<https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2020/2184/oj>

EU:N UUDEN JUOMAVESIDIREKTIIVIN TOTEUTTAMINEN, ESITYS 2023/24:30:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/betankande/genomforande-av-eus-nya-dricksvattendirektiv_hb01mju6/html/

Kuva 4. Perämeren vesipiirin vesiensuojelualueet ja juomavesimuodostumat (Juomavesi (2000/60/EY ja vesiensuojelualueet, Vesienhoitoviranomaisen raja, Valuma-alueen raja, Vesiensuojelualueet, Juomavesi (2000/60/EY), Järvet/vesistöt, Pohjavesi).

3.2.2 Ympäristönvalvonnan kehittäminen jatkossa

Ympäristönvalvonnasta saadaan tärkeää tietoa vesiemme tilan ja vesiin kohdistuvien vaikutusten arvioinneille, muun muassa pinta- ja pohjavesimuodostumien tilan luokitukselle. Valvontatietoa käytetään myös toimenpiteiden vaikutusten seurantaan ja toimenpiteiden priorisoinnin, esimerkiksi ympäristövalvonnan, perustana.

Vesien valvonta on yleisesti riittämätöntä koko maassa, minkä vuoksi on vaikea laatia täysin luotettavaa Perämeren vesipiirin tilaa ja ympäristöongelmia koskevaa arviointia. Useampia piirin vesimuodostumia, niin pinta- kuin pohjavesiä on valvottava, jotta

Kuulemisasiakirja

ympäristölaatunormeja ja EU:n vesipuitelain mukaisia lakeja ja suuntaviivoja voidaan noudattaa (2000/60/EY).

Ruotsin on jatkettava pinta- ja pohjavesien valvonnan kehittämistä, jotta vesienhoitotyön tarpeisiin voidaan vastata entistä paremmin. Myös EU-komissio on huomauttanut asiasta tarkastaessaan Ruotsin vesienhoitotyötä. Laajemman ja yhtenäisemmän ympäristövalvonnan tarve on nostettu esiin myös monien toimijoiden taholta vesienhoitoviranomaisen aiemmissa kuulemisissa.

Meri- ja vesiviranomainen (Havs- och vattenmyndighet, HaV), vesienhoitoviranomaiset, lääninhallitukset, Ruotsin geologinen tutkimus ja Luonnonsuojeluvirasto ovat laatineet ”Full koll på våra vatten” – nimisen toimintasuunnitelman, jonka tarkoituksena on ympäristövalvonnan kehittäminen ja yhtenäistäminen. Suunnitelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden toteuttamisella voidaan korjata nykyisen valvonnan puutteita. Suunnitelmassa on myös kuvattu toteutusta koskevat tehtävät ja vastuutahot.

Suunnitelma sisältää muun muassa seuraavia toimia:

- Tarvittavan valvonnan ja tämänhetkisten puutteiden kuvaus
- Valvonnan järjestämistä koskevien strategioiden ja rahoituksen kehittäminen
- Analyysien kautta saadun tiedon levittämisen parantaminen kansallisille tiedoille hallinnoiville viranomaisille ja tahoille

LISÄTIETOA JA TOIMENPIDESUUNNITELMA LÖYTYY MERI- JA VESIENHOITOVIRANOMAISEN (HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN) KOTISIVULTA:

<https://www.havochvatten.se/overvakning-och-uppfoljning/miljoovervakning/full-koll-pa-vara-vatten.html>

3.2.3 Asioita, joista Vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.2
Hyvät tiedot vedestä muodostavat tärkeän perustan oikeille päätöksille

ASIOITA, JOISTA VESIENHOITOVIRANOMAINEN ERITYISESTI HALUAA KANNOTTOJA OSALUVUSSA 3.2:

7. Onko Perämeren vesienhoitoviranomainen huomionnut tärkeimmät asiat osaluvussa 3.2? Puuttuuko sieltä jokin tärkeä asia tai tieto? Vai onko siellä jotain sellaista, jota ei mielestäsi tulisi priorisoida jatkotyössä?
8. Onko sinulla konkreettisia ehdotuksia, miten osaluvussa 3.2 Hyvät tiedot vesistämme muodostavat tärkeän perustan oikeille päätöksille, selostettua työtä voidaan kehittää edelleen?

3.3 Veden yhteiskunnallisen merkityksen korostaminen

Veden merkityksen ja hyvän vedenlaadun tuoman yhteiskunnallisen hyödyn on oltava kaiken perustana toimenpiteitä perusteltaessa. Kirjallisuudesta käy selkeästi ilmi, että hyvällä vesiympäristöllä on suuri taloudellinen merkitys ja että vesienhoitotoimenpiteet ovat usein yhteiskunnallisesti kannattavia. Toimenpideohjelma johtaa ympäristön paranemiseen, mutta siitä hyötyvät myös ihmiset ja yhteiskunta. Juomavedentuottajat ja muut vedestä riippuvat toiminnot hyötyvät laadukkaammasta vedestä, koska kustannukset veden puhdistuksesta pienenevät. Ympäristömyrkkyjen ja vahingollisten aineiden leviäminen vahingoittaa ympäristöä, mutta myös ihmisiä, jotka kyseisille aineille altistuvat. Näistä haitoista koituu kustannuksia yhteiskunnalle, esimerkiksi hoitokustannuksina sekä sairauden ja huonomman elämänlaadun aiheuttamana työkyvyttömyytenä. Esimerkiksi PFAS-saasteiden katsotaan, niiden aiheuttamien sairauksien vuoksi, johtavan mittaviin yhteiskunnallisiin kustannuksiin. Ruotsissa nämä kustannukset ovat kymmeniä miljoonia vuosittain. Näiden aineiden veteen ja ympäristöön leviämisen estäminen merkitsee suurta yhteiskunnallista hyötyä.

Mutta toimenpideohjelmasta ja veden laadun paranemisesta koituvat hyödyt eivät liity ainoastaan kustannusten pienenemiseen tai niiden kokonaan häviämiseen. Veden laatu vaikuttaa positiivisesti monella muullakin tavalla. Se vaikuttaa esimerkiksi virkistystoiminnan, luonto- ja kalastusmatkailun edellytysten paranemiseen, josta on vuorostaan monenlaista hyötyä yhteiskunnalle. Kaikkia näitä hyötyjä voidaan määritellä laadullisesti, mutta niiden punnitseminen kustannusten valossa vaatii niiden muuttamista kruunuiksi. Toimenpideohjelman noudattamisesta koituvaa yhteiskuntataloudellinen hyötyä ja ympäristölaatunormien täyttämistä aiotaan arvioida myös rahallisesti. Arviointi suoritetaan sekä pinta- että pohjaveden osalta. Lähtökohtana

Kuulemisasiakirja

ovat maksuhalukkuustutkimukset, joiden kautta voidaan selvittää vedenlaadun parantamisen merkitystä. Tutkimuksissa huomioidaan pinta- ja pohjavesien parantamisen tuomat taloudelliset arvot maan rajojen sisäpuolella.

Veden merkitystä kuvataan myös ottamalla huomioon, miten vettä käytetään yhdyskunnassa, ja kenen toimesta. Tämä tehdään piireittäin, jotta saadaan esiin piirien väliset erot edellytyksien, mahdollisuuksien ja haasteiden osalta. Tätä verrataan käyttäjille koituviin kustannuksiin, kuten vesi- ja viemärimaksuihin, veteen liittyviin ympäristötoimenpiteisiin ja niin edelleen. Vertailun tarkoituksena on saada kuva kustannusten kattavuudesta.

3.3.1 Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.3. Veden yhteiskunnallisen merkityksen korostaminen

ASIOITA, JOISTA VESIENHOITOVIRANOMAINEN ERITYISESTI HALUAA KANNANOTTOJA OSALUVUSSA 3.3

9. Onko Perämeren vesienhoitoviranomainen huomionut tärkeimmät asiat osaluvussa 3.3? Puuttuuko joku tärkeä asia tai tieto? Vai onko siellä jotain sellaista, jota ei mielestäsi tulisi priorisoida jatkotyössä
10. Onko sinulla konkreettisia ehdotuksia, miten osaluvussa 3.4 Veden yhteiskunnallisen merkityksen korostaminen, voidaan kehittää edelleen?

3.4 Yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen

Vesienhoitoviranomaisen mielestä yhteistyöllä saadaan aikaan tehokasta ja kestävää vesienhoitoa ja vauhditetaan toimenpiteiden toteuttamista. Vesienhoitoviranomainen pitää yhteistyön jatkumista ja kehittämistä tärkeänä ja näkee yhteistyön ja vuorovaikutuksen olevan yksi vesienhoitotyön prioriteeteista.

Useiden toimijoiden välinen yhteistyö on vesienhoidon perusedellytys. Perämeren vesipiirin vesienhoitoviranomainen toteuttaa yhteistyötä piirin sisällä eri tavoin, sekä fyysisesti että sähköisesti. Vesienhoitoviranomainen tekee yhteistyötä, keskustelee ja järjestää tiedotusta lääninhallituksen sekä sen valmistelusihteeristön, kuntien, vesineuvostojen, vesivaltuuskuntien viiteryhmiä sekä intressijärjestöjen ynnä muiden suuntaan. Osallisuuden ja tiedonvaihdon lisääminen sekä

Kuulemisasiakirja

tehtyjen päätösten hyväksyminen on Perämeren vesipiirin yhteistyön yleisluontoinen tavoite. Hyvä vuoropuhelu ja yhteistyö luovat edellytykset vesipiirin kuntien ja läänien aktiiviselle työlle toimenpiteiden toteuttamiseksi. Siten ne voivat nopeuttaa vesipiirin sisäisten toimenpiteiden toteuttamista, ja samalla myös ympäristölaatumien saavuttamista. Vuoropuhelu mahdollistaa vesienhoitoviranomaisten ehdottamien toimenpiteiden toteuttamisen ja auttaa niiden sitouttamisessa ja hyväksynnässä.

Perämeren vesipiirin vesienhoitoviranomainen on tietoinen siitä, että piirin kunnilla on erilaiset edellytykset hoitaa kaikkia vesiasioita koskevia asioita pätevästi ja kattavasti, koska kuntien sisällä kilpaillaan verorahoista muun muassa terveydenhoidon, koulun ja hoivatyön kanssa. Osa kunnista tekee järjestelmällistä työtä vesiasioden eteen ja on ehtinyt pitkälle toimenpiteiden toteuttamistyössään.

Yhteistyön suunnittelussa on huomioitava, missä osassa vesienhoitokautta ollaan menossa, kausihan alkaa valvonnalla ja kartoituksella ja jatkuu kuulemisella.

3.4.1 Kansainvälinen yhteistyö

Perämeren vesipiiri on ainoa, joka jakaa rajavedet kahden eri maan, Norjan ja Suomen kanssa.

Perämeren vesipiiri tekee yhteistyötä Tornionjoen kansainvälisen vesienhoitoalueen osalta yhdessä Rajajokikomission ja Rovaniemellä sijaitsevan Lapin Elinkeino-, Liikenne- ja Ympäristökeskuksen kanssa. Tornionjoen kansainvälisen valuma-alueen yhteinen vesienhoitosuunnitelma 2022–2027 on laadittu Hoitosuunnitelma 2022–2027 yhteydessä ((vesienhoitoviranomaiset, hoitosuunnitelma ilman vuosilukua (vattenmyndigheterna, förvaltningsplan (u.å.)).

Tällä hetkellä löytyy Tornionjokea koskevia yhteisiä suunnitelmia, ohjelmia ja toimenpidehankkeita. Alla esitetään niiden yleiskatsaus.

Seuraavat hankkeet ovat meneillään rajat ylittävien vesien osalta tai yhteistyössä Norjan ja Suomen kanssa. Alla on tietoa hankenimikkeistä tai linkit sivuille, joilla asianomaisten viranomaisten työstä voi lukea lisää.

SeaMoreEco - Seamless monitoring, restoration, and conservation in the northern Gulf of Bothnia

CLAP - Climate change communication and adaptation in Arctic protected areas.

MyreN – Myrrestaurering i Norrbotten

TRIWA - The Torne River International Watershed

Kuulemisasiakirja

Revives – Reviving freshwater pearl mussel populations and their habitats.

Järvien ja vesistöjen ennallistaminen | Norrbottenin lääninhallitus. Alla tietoa kaikista EU- ja muista hankkeista, joihin lääninhallitus on aiemmin osallistunut tai joissa se parhaillaan on mukana (Ks. alla oleva linkki).

JÄRVIEN JA VESISTÖJEN ENNALLISTAMINEN / NORRBOTTENIN LÄÄNINHALLITUS (LANSSTYRELSEN.SE)

<https://www.lansstyrelsen.se/norrboten/miljo-och-vatten/atgarder-och-verksamheter-i-vatten/restaurering-av-sjoar-och-vattendrag.html>

Hankepankki - EU-ohjelmat 2021–2027 (tillvaxtverket.se) Alla kaikki Aurora-ohjelmasta rahoitusta saaneet hankkeet (Ks. alla oleva linkki).

HANKEPANKKI – EU-OHJELMAT 2021 - 2027 (TILLVÄXTVERKET.SE)

<https://tillvaxtdata.tillvaxtverket.se/projektbanken2020#page=edf1d91d-5273-40ab-af4e-2e7a774640dc>

Yleisön on tärkeä saada yleiskuva meneillään olevista ja tulevista hankkeista, joihin osallistuminen on myös mahdollistettava. Vesienhoitoviranomaisen tarkoitus on tehdä yhteistyötä lääninhallituksen ja Suomen kanssa. Tavoitteena on saada aikaan yhteinen näkemys ympäristöongelmiin suhtautumisesta sekä siitä, miten niitä kuvataan väärinkäsityksien välttämiseksi kuulemismenettelyissä. Rajavesiä koskevassa yhteistyössä Norjan kanssa on ennen kaikkea kyse veden tilan luokitusten ja ympäristölaatu normien yhteensovittamisesta. Norjan kanssa yhteensovittamistyö toteutettiin edellisellä hoitokaudella, syksyllä 2020. Seuraava yhteensovittaminen tapahtuu tilaluokitusten jälkeen, nykyisen suunnitelman mukaan vuoden 2025 aikana. Joidenkin perustavaa laatua olevien asioiden tiimoilta tehdään myös jatkuvaa yhteistyötä. Yksi tärkeä osa työtä on vieraslajien käsittely. Sen lisäksi keskitymme juuri nyt ympäristölle vaarallisten, rajat ylittävien toimien vaikutuksiin sekä NAP (Kansallinen suunnitelma) - työn kehittämiseen.

3.4.2 Kansallinen yhteistyö

Ruotsissa on monia vesiasioiden parissa työskenteleviä toimijoita. Näitä ovat muun muassa keskeiset viranomaiset ja intressiorganisaatiot. Vesienhoitoviranomaisilla on päävastuu vesienhoidosta kaikissa vesipiireissä ja niiden tukena toimivat Meri- ja vesiviranomainen (Havs- och vattenmyndighet) ja Ruotsin geologisen tutkimus (Sveriges

Kuulemisasiakirja

geologiska undersökning). Kaikki viisi vesienhoitoviranomaista tekevät myös säännöllistä yhteistyötä. Ruotsin maatalousyliopisto (SLU) ja Ruotsin meteorologian ja hydrologian laitos (SMHI) laativat tärkeitä aineistoja vesienhoitoviranomaisille.

Vesienhoitoviranomaisten ja toimenpideohjelmien toimenpiteistä vastaavat, nk. toimenpideviranomaiset, pitävät säännöllisesti keskustelutilaisuuksia. Tilaisuudet ovat tärkeitä, koska niissä keskustellaan kunkin viranomaisen vastuulla olevien toimenpiteiden toteuttamisesta ja juurrutetaan jo varhaisessa vaiheessa uusia toimenpide-ehdotuksia.

Vesienhoitoviranomainen tekee yhteenvedon lääninhallitusten ja kuntien vuotuisista palauteraporteista ja antaa palautetta paikallisista ja kansallisista tuloksista. Tämä toimii osittain vesienhoitotyön tehostamisen, mutta myös toimenpideohjelmaan 2027 tarvittavien muutosten perustana.

3.4.3 Piirin sisäinen yhteistyö

Yhteistyötä tehdään myös NAP-kuulemisten yhteydessä. (Katso osaluku 3.1).

Perämeren vesipiirin vesienhoitoviranomainen laatii vuosittain yhdessä piirin valmistelusihteeristön kanssa yhteistyön laajentamiseen ja syventämiseen tähtäävän yhteistyösuunnitelman.

Yhteistyösuunnitelman yleistarkoituksena on vesienhoidon ulkoisen yhteistyön eri muotojen selvittäminen, koska me, jotka teemme vesienhoitotyötä olemme tehtäväämme suorittaessa riippuvaisia eri toimijoista ja aineistoista. Yhteistyösuunnitelmassa esitetään yhteistyötarpeet, sopivat yhteistyömuodot ja aktiviteettiehdotukset. Vesienhoitoviranomaisen ja valmistelusihteeristön lisäksi yhteistyöaktiviteettien suunnitteluun voi osallistua myös lääninhallituksen muiden osastojen, kuntien, vesineuvostojen tai muiden toimijoiden henkilöstöä.

Paikallinen yhteistyö ja osallisuus ovat keskeisiä tekijöitä vesidirektiivin paikallisen tason tavoitteiden saavuttamisessa. Yhteistyön panostusten sisäisellä suunnittelulla ja koordinoinnilla (vesienhoitoviranomainen ja valmistelusihteeristö) saamme aikaan hyviä priorisointeja ja sitä kautta laadukkaampaa ja pitkäjänteisempää yhteistyötä.

3.4.4 Vesipoliitikot

Perämeren vesipiirin kunnissa on kunnan itse valitsemia, niin kutsuttuja vesipoliitikkoja. Vesipoliitikkoja on ollut piirissä vuodesta 2010 lähtien ja tarkoituksena on ollut nostaa vesiasiat kunnan ja kuntien väliselle poliittiselle tasolle. Kuntien vesipoliitikkojen kanssa on työskennelty

Kuulemisasiakirja

yhteistyössä Norrbottenin kunnat- järjestön ja Region Västerbottenin kanssa. 22 kuntaa 28 kunnasta on nimennyt vesipoliitikot vaalikaudelle 2022–2026. Kysymys lähetettiin myös Region Norrbottenille ja Västerbottenille, jotka eivät ole nimenneet vesipoliitikkoja kyseiselle kaudelle.

Perämeren vesipiirin vesipoliitikot toimivat informaatioverkostona saaden vesienhoitoa koskevaa tietoa uutiskirjeiden ja sähköpostilähetysten muodossa sekä ilmoituksina yhteistyötarkoituksessa järjestettävistä kokouksista, esimerkiksi vesineuvostopäivistä ja viiteryhmäkokouksista.

Vesipoliitikot ovat tärkeitä yhdyshenkilöitä kuntien toimenpideohjelman toteutettaessa ja tärkeä osa kunnan sisäisten ja kuntien välisten vesiasioita koskevan yhteistyön vahvistamisessa.

Vesienhoitoviranomainen näkee, että vesipoliitikoilla on tärkeä tehtävä mitä tulee vesienhoitoa koskevien kysymysten nostamiseen poliittiselle agendalle.

Vesienhoitoviranomainen haluaa antaa vesipoliitikoille mahdollisuuden saada lisätietoa vesienhoidosta sähköpostilähetysten kautta, mutta myös kutsumalla heidät osallistumaan erilaisiin tapahtumiin.

Vesienhoitoviranomainen priorisoi säännöllisten yhteyksien ylläpitämistä vesipoliitikkojen kanssa sekä sähköpostitse että kutsumalla heitä kokouksiin ja konferensseihin.

3.4.5 Vesineuvostot

Vesienhoitoviranomainen pitää vesineuvostoja valuma-aluenäkökulman yhtenäisyyden kannalta tärkeinä yhteistyökumppaneina. Vesineuvosto on paikallista tietoa levittävä ja keräävä sekä osallisuutta mahdollistava organisaatio. Vesineuvosto on valuma-alueen eri toimijoiden vapaaehtoinen yhteenliittymä, jonka yhteistyön tarkoituksena on saada kokonaiskuva alueen vesivaroista.

Perämeren vesipiirissä on 12 vesineuvostoa, joista 1 on rannikkovesineuvosto. Piirin vesineuvostot kattavat suurin piirtein koko piirin alueen, katso kuva 5.

Vesienhoitoviranomaisen tehtävä vesineuvostojen kanssa tehtävässä yhteistyössä on muun muassa piirin sisäisen vuorovaikutuksen koordinointi ja rutiinien laatiminen sekä vesineuvostojen työn esille tuominen vesienhoitoprosessien yhteydessä. Se antaa myös neuvoja siitä, mihin vesienhoitotyössä kannattaa ottaa kantaa ja milloin.

Kuulemisasiakirja

Kuva 5: Perämeren vesipiirin vesineuvostot kartalla: Tornionlaakson vesiparlamentti, Sangijoen ja Keräsjoen vesineuvosto, Kalix- ja Törejoen vesineuvosto, Luulajanjoen vesineuvosto, Fyrkantenin vesineuvosto, Piitimejoen vesineuvosto, Åby-Byske- ja Kågejoen vesineuvosto, Skelleftejoen vesineuvosto, Mellanbygdenin vesineuvosto, Uumajan ja Vindeljoen vesineuvosto, Eteläisen Västerbottenin vesineuvosto ja Eteläisen Perämeren rannikkovesineuvosto. **(Perämeren vesipiirin vesineuvostot:** Vesipiirin vastuualue, Valuma-alueen raja. **Vesipiirit:** Tornionlaakson vesiparlamentti, Sangijoen ja Keräsjoen vesineuvosto”, Kalix- ja Törejoen vesineuvosto, Luulajanjoen vesineuvosto, Fyrkantenin vesineuvosto, Piitimejoen vesineuvosto, Åby-, Byske- ja Kågejoen vesineuvosto, Skelleftejoen vesineuvosto, Mellanbygdenin vesineuvosto, Uumajan ja Vindeljoen vesineuvosto, Eteläisen Västerbottenin vesineuvosto, Eteläisen Perämeren rannikkovesineuvosto).

3.4.6 Vesivaltuuskunnan viiteryhmä

Alueen veteen liittyviä tärkeitä intressejä edustavista huippuosaaajista koostuvan viiteryhmän kautta pyritään varmistamaan vesienhoitotyön

Kuulemisasiakirja

laadukkuus ja kattavuus sekä takaamaan Perämeren vesipiirin vesivaltuuskunnan tekemien päätösten laajamittainen hyväksyntä.

Tällä hetkellä referenssiryhmän tehtävänä on jakaa ja ottaa vastaan vesienhoitoon liittyvää tietoa. Vesivaltuuskunnan referenssiryhmä on avoin kaikille, mutta ryhmän jäsenellä tulee olla hyvät tiedot oman yhteiskuntasektorinsa tai alansa asemasta ja sen veteen liittyvästä argumentoinnista kansallisella ja alueellisella tasolla.

Jos haluat lisätietoa vesivaltuuskunnan referenssiryhmästä tai haluat vaikkapa ilmoittautua edustajaksi, voit lukea lisää asiasta kotisivuiltamme. (Ks. alla oleva linkki).

VESIVALTUUSKUNNAN VIITERYHMÄ

<https://www.vattenmyndigheterna.se/vattendistrikt/bottenviken/referensgrupp.html>

3.4.7 Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.4. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittäminen

ASIOITA, JOISTA VESIENHOITOVIRANOMAINEN ERITYISESTI HALUAA KANNANOTTOJA OSALUVULSSA 3.4 OVAT:

11. Onko Perämeren vesienhoitoviranomainen huomionnut tärkeimmät asiat osaluvussa 3.4? Puuttuuko joku tärkeä asia tai tieto? Vai oletko sitä mieltä, että jotakin asiaa ei tarvitse priorisoida jatkotyössä?
12. Onko sinulla konkreettisia ehdotuksia, miten osaluvussa 3.4 Yhteistyön ja vuorovaikutuksen kehittämien voidaan kehittää edelleen?

3.5 Toimenpiteiden toteuttamista lisäävä aineisto ja tuki

Vesienhoitoasetus määrää, että toimenpideohjelmassa on mainittava pinta- ja pohjavedelle asetettujen ympäristölaatum normien täyttämisen kannalta vaadittavat toimenpiteet. Vesienhoitoviranomaiset pitävät tärkeänä, että vettä koskevan toimenpideohjelman 2022–2027 mukaisia toimenpiteitä toteuttaville viranomaisille annettavaa tukea kehitetään

Kuulemisasiakirja

edelleen (vattenmyndigheterna, u.å.). Tässä osassa selostamme hoitokauden aikana tähän mennessä toteutettua työtä ja tulevia priorisointejamme.

Ympäristölain mukaan ympäristölaatunormien noudattamisesta vastaavat valtiolliset viranomaiset, lääninhallitukset ja kunnat (5. luku 3 § SFS 1980:808). Viranomaiset ovat myös velvoitettuja ryhtymään voimassa olevan toimenpideohjelman (5. luku 11 § SFS 1980:808) mukaisesti toimenpiteisiin omalla vastuualueellaan. Vastuu vesienhoidon toimenpideohjelman toteuttamisesta on toisin sanoen kaikilla viranomaisilla, joita Vesienhoitoviranomaisen Toimenpideohjelma 2022–2027 koskee (vattenmyndigheterna, u.å.).

Toimenpideohjelma sisältää useissa tapauksissa yhtenäisen, eri tason hallinnollisista toimenpiteistä muodostuvan ketjun, jossa jokainen toimenpide erikseen ja yhdessä vaikuttaa vesien tilan paranemiseen ympäristössä. Vesienhoitoviranomaiset kutsuvat tätä ketjua nimellä Siniset langat (Blå trådar). Keskeisen viranomaisen on laadittava valvontaohjeet. Lääninhallituksen ja kuntien on käytettävä tätä ohjeistusta valvontaa suorittaessaan ja siten huolehdittava, että fyysiset toimenpiteet tulevat toteutetuiksi. Toimenpideviranomaisten välinen yhteistyö on täten tärkeä osa toimenpideohjelman toteuttamiseen ja ympäristölaatunormien täyttämiseen johtavaa työtä.

Toimenpideohjelma on myös kunkin viranomaisen vastuualuetta vastaava, ja eri piirien toimenpideohjelmat ovat siten myös melko samankaltaisia. Näiden tehtävien käytännön toteutukset eroavat kuitenkin toisistaan, koska ympäristön ja yhteiskunnan tarpeet ovat erilaisia eri puolilla Ruotsia.

3.5.1 Toimenpiteiden toteuttamiseen annettavan tuen kehittäminen

Yksittäinen toimija ei voi yksin saavuttaa ja ylläpitää hyvää vesiympäristöä. Vesimuodostumaan vaikuttaa useimmiten useita eri lähteitä. Vaikutusten kokonaisarvio määrää tarvittavat toimenpiteet. Vesienhoitoviranomaiset ovat kehittäneet toimenpideviranomaisille erilaisia, vesienhoitotoimenpiteiden toteuttamista edistäviä tukia.

Vesienhoitoviranomaiset ovat laatineet sähköisiä toimenpideaineistoja, joissa toimenpidetarve visualisoidaan karttapohjalle toimenpidesuunnittelun tueksi. Aiempien kuulemisten yhteydessä on esitetty toiveita, että toimenpidetyötä olisi enenevässä määrin koordinoitava koko valuma-alueen näkökulmasta. Tätä silmällä pitäen olemme muun muassa kehittäneet valuma-alueittaisia suunnittelupohjia sisältävän Story Maps-alustan, joka helpottaa kuntien ja lääninhallitusten käsittelijöiden työtä vesiä koskevan toimenpideohjelman

Kuulemisasiakirja

toteuttamisessa. Näin toimenpideohjelma on kytketty ympäristölaatunormeihin ja VISS-tietokantaan. Aineisto käsittää noin kymmenen toimialaa, esimerkiksi vesihuollon, fyysisen suunnittelun ja ympäristölle vaarallisen toiminnan.

Vuoden 2024 aikana olemme täydentäneet aineistoja myös Exel-dokumenteilla, jotka sisältävät pohja- ja pintavesien rehevöitymistä, ympäristömyrkyjä ja fyysisiä vaikutuksia koskevat riskiarviot graafisina esityksinä ja taulukkoina. Dokumentit antavat yksityiskohtaisen kuvan siitä, mitä toimenpiteitä kunnan vesimuodostumat vaativat, ja mistä ympäristöongelmista on kyse. Aineisto on suunnattu ennen kaikkea kunnille ja sitä voidaan käyttää esimerkiksi valvontaa suunniteltaessa.

3.5.2 Toimenpiteiden toteuttamista lisäävät oikeat toimenpiteet oikeassa paikassa

Vesien toimenpideohjelma tarkistetaan jokaisen vesienhoitokauden edellä. Ensimmäisen kauden jälkeen on tehty tarkennuksia ja täydennyksiä, samanaikaisesti kun suurehko osa toimenpiteistä on ollut suunnilleen samassa muodossa kaikissa toimenpideohjelmien eri versioissa. Tähän on useita eri syitä. Monet toimenpiteet ovat tyypiltään sellaisia, että ne on toistettava säännöllisesti, esimerkiksi valvonta ja neuvonta. Toiset toimenpiteet ovat taas kertaluontoisia, mutta käsittävät niin monta eri paikkaa tai laitosta, että ne on jaettava pitemmälle ajanjaksolle. Toimenpidetyön tehostaminen ja toimenpidetahdin lisääminen ei onnistu ainoastaan hallinnollisia toimenpiteitä kehittämällä. Tarkempiin ja parempiin toimenpiteisiin päästään ennen kaikkea kehittämällä olemassa olevia aineistoja ja työkaluja.

Ympäristölaatunormit ovat tärkeitä työkaluja, kun halutaan ohjata toimenpiteet sinne missä niitä eniten tarvitaan, ja jotta lupa- ja valvontaviranomaiset sekä vesienhoitoviranomaiset voivat asettaa oikeita vaatimuksia esimerkiksi lupaharkintojen yhteydessä. Ympäristölakiin ja vesienhoitoasetukseen 2019 tehdyillä muutoksilla selkeytettiin vaatimuksia siitä, ettei toiminta tai toimenpide saa johtaa tilan huononemiseen ja vaarantaa ympäristölaatunormien noudattamista. Muutokset ovat johtaneet siihen, että ympäristölaatunormien noudattaminen on terävöitynyt valvonnan ja lupaharkinnan yhteydessä. Tiukemmat määräykset ovat myös vauhdittaneet osaamisen kehittymistä ja aloitteellisuutta viranomaisten toimissa.

3.5.3 Palautteen antaminen työn arvioinnin tukena

Toimenpideohjelman sisältämiä toimenpiteitä arvioidaan eri tavoin. Tämä tapahtuu muun muassa järjestämällä vuosittaisia viranomaiskeskusteluja keskeisten toimijoiden sekä lääninhallitusten ja kuntien kanssa. Vesienhoitoviranomaiset lähettävät myös kaikille

Kuulemisasiakirja

toimenpideviranomaisille pari kertaa joka hoitojakson aikana kyselylomakkeen, jossa kysytään, miten toimenpidetyö on tähän mennessä edennyt. Kutsumme prosessia toimenpideohjelman toteuttamisesta annettavaksi palautteeksi.

Vesienhoitoviranomainen on vuosien 2021–2023 aikana kehittänyt palauteraportoinnin ja kyselyn muotoa, jotta sen yhteys toimenpideohjelmaan kävisi ilmi entistä selkeämmin. Tälle hoitokaudelle uutta on myös, että toimenpideviranomaiset itse voivat arvioida oman työnsä edistymistä 5-asteisella asteikoilla ja perustella antamaansa arvosanaa. Uusi prosessi antaa myös meille vesienhoitoviranomaisille enemmän aikaa vastausten käsittelyyn ja analysointiin. Kun olemme tehneet yhteenvedon aineistoista, otamme yhteyttä jokaiseen toimenpideviranomaiseen erikseen, myös lääninhallituksiin ja kuntiin, koostamme raportin, huomioiden erityisesti muun muassa toimenpideviranomaisten esille tuomat, toimenpidetahtia riipeyttävät tarpeet, ja lähetämme raportin hallitukselle.

Muutamia yleisiä päätelmiä viimeisestä palauteraportoinnista, johon vastaaminen alkoi vuoden 2023 lopussa, on että toimenpide 1:n (yleinen strateginen suunnitelma toimenpideohjelman toteuttamiseksi) mukainen työ on tärkeä avain, joka avaa koko toimenpidetyöketjun kaikille toimenpideviranomaisille. Kunnat nostavat esiin myös, että ne tarvitsevat lisää tukea muun muassa ympäristölaatum normien huomioimiseen liittyen yleiskaava- ja asemakaavatyössä. Kunnat mainitsevat myös, että ne tarvitsevat lisätukea kunnanhallituksen johdon ja poliittisten lautakuntien sisäisiin priorisointeihin. Niin ikään kaipaavat kunnat myös kansallisten viranomaisten ja lääninhallituksen ohjausta toimenpideohjelman joidenkin osien toteuttamiseen. Kunnat tarvitsevat kuitenkin ennen kaikkea lisää resursseja toimenpideohjelman velvoittamien toimenpiteiden rahoittamiseksi. Tämä asia otetaan mukaan vesienhoitoviranomaisten hallitukselle lähetettävään kirjelmään.

Toimenpideviranomaiset nostavat yleisesti esiin lisäresurssien tarpeen toimenpiteiden toteuttamisen lisäämiseksi, mistä piirin osalta lisää alla.

3.5.4 Viranomaisten ja kuntien lisärahoitustarve

Pitkäjänteisesti kestävä rahoituksen varmistaminen on edelleen haasteena, kun piirin vesienhoitotyössä pyritään sanoista tekoihin. Vesienhoitoviranomainen haluaa jatkossakin priorisoida aineistojen toimittamista toimenpideviranomaisille toimenpiteiden rahoittamisen mahdollistamiseksi.

Lääninhallitukset näkevät ennen kaikkea vesipiirin neljän osa-alueen, valvonnan, lupaharkintojen, uusintalupaharkintojen ja vesiensuojelualueiden perustamisen rahoituksen olevan alimitoitettua.

Kuulemisasiakirja

Lääninhallitukset tuovat esiin palautteessaan, ettei niillä ole mahdollisuutta harjoittaa niiden vastuulla olevaa, ympäristölain ja ympäristönvalvonta-asetuksen mukaista, aktiivista valvontaa. Tämä johtuu muun muassa siitä, että lääninhallitukset eivät voi kattaa niiden vastuulla olevan valvonnan kokonaiskustannuksia eivätkä myöskään saa pitää itsellään perimiään valvontamaksuja. Koska kaikki valvontaviranomaiset joutuvat maksamaan lupaprosessiin liittyvät kustannukset, uusintalupakäsittelyjä tapahtuu hyvin vähäisessä määrin.

Vesiensuojelualueita ei ole voitu priorisoida aiempina vuosina, mikä on johtanut tämän osa-alueen toimenpidetarpeiden ruuhkautumiseen piirissä. Perämeren vesipiiriin kuuluvilla lääneillä on suurempi toimenpidetarve muihin lääneihin verrattuna. Vesiensuojelualueet muodostavat yhteiskuntatakuun kriisitilanteissa, mikä on viime vuosina osoittautunut entistä tärkeämmäksi. Lääninhallitusten työ vedenottamoiden pitkäjänteisen suojelun varmistamiseksi koostuu vesiensuojelualueiden perustamisesta (VSO), suojelualueiden VSO valvonnasta, kuntien harjoittaman, vesiensuojelualueita VSO koskevan valvonnan ohjaamisesta ja alueellisten vesiensuojelusuunnitelmien laatimisesta sekä luvanvaraisten vedenottamoiden voimassa olevien lupien valvomisesta. Lääninhallitusten suurin kustannuserä on juomavedenottamoiden pitkänjänteinen suojelu vesienhoitoviranomaisten toimenpideohjelman mukaisesti. Lääninhallitusten kustannusten arvioidaan olevan 99 miljoonaa kruunua tai noin 80 prosenttia lääninhallitusten kokonaiskustannuksista. Lisäksi myös kunnat tekevät työtä vesiensuojelualueiden hyväksi.

Jotta valvontaa, lupaharkintoja, lupien uusimista ja vesiensuojelualueiden perustamista voidaan jatkaa ja tehostaa, on lääninhallituksen resursseja lisättävä yleisellä tasolla, pitkäjänteisesti ja pysyvästi. Lääninhallitukset ovat eri selvitysten yhteydessä yhdessä luonnonsuojeluviraston kanssa esittäneet vuotuisten lupaharkintamaksujen ja lupamaksujen korotusta ja, että lupaharkinta- ja valvontamaksut menisivät suoraan tai määrärahojen kautta valvontaviranomaiselle välttämättömän valvontatoiminnan rahoittamiseen.

Myös kunnat velvoitetaan huolehtimaan monista toimenpiteistä kuten toimintojen valvonnasta ja suunnitelmien laatimisesta sekä vesiensuojelualueiden perustamisesta, lupaharkinnoista, valvonnasta ja hoidosta. Vesipiirin kunnista monet ovat kuitenkin asukasluvultaan pieniä. Tästä syystä myös verotulot ovat pieniä, mikä rajoittaa kunnan taloudellisia mahdollisuuksia toteuttaa toimenpideohjelman niille määräämiä toimenpiteitä.

On myös toimenpiteitä, joille on tarvetta, mutta vastuutaho puuttuu. Perämeren piirissä on kyse ennen kaikkea historiallisista vaikutuksista kuten saastuneista alueista, uittoreiteistä ja uittopadoista. Näihin valtio

Kuulemisasiakirja

on myöntänyt rahoitusta varmistaakseen, että toimenpiteet kaikista huolimatta toteutetaan ja haitalliset ympäristövaikutukset saadaan siten pienemmiksi. Vanhojen uittoreittien ja uittopatojen kunnostamistarve on edelleen suuri vesipiirin alueella. Vesiensuojelukaudelle 2021–2027 näiden ympäristöhaittojen korjaamiskustannusten on arvioitu nousevan noin 2 miljardiin kruunuun, mikä on noin 2/3 kaikista toimenpideohjelman mukaisten tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiskustannuksista.

EU on hyväksynyt luonnon ennallistamista koskevan asetuksen vuonna 2024.

Asetuksen mukaan vahingoittunut luonto on ennallistettava kaikissa jäsenmaissa. Asetus sisältää sitovia ekosysteemien, luontotyyppien ja lajien ennallistamista koskevia tavoitteita. Uusi asetus voi merkitä uusia edellytyksiä toimenpiteiden toteuttamisen vauhdittamiselle.

3.5.5 Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.5 Toimenpiteiden toteuttamista lisäävä aineisto ja tuki

ASIOITA, JOISTA VESIENHOITOVIRANOMAINEN ERITYISTSTI HALUAA KANNANOTTOJA OSALUVUSSA 3.5:

13. Onko Perämeren vesienhoitoviranomainen huomionut tärkeimmät asiat osaluvussa 3.5? Puuttuuko joku tärkeä asia tai tieto? Vai oletko sitä mieltä, että jotakin asiaa ei tarvitse priorisoida jatkotyössä?
14. Onko sinulla konkreettisia ehdotuksia, miten osaluvussa 3.5 Toimenpiteiden toteuttamista lisäävä aineisto ja tuki? voidaan kehittää edelleen?

3.6 Vesienhoito muuttuneessa ilmastossa

3.6.1 Ilmastonmuutosten vaikutukset Perämeren vesipiirissä

Perämeren vesipiirissä ilmastonmuutosten ennustetaan tuovan mukanaan keskilämpötilan nousua, sadannan muutoksia ja sään ääri-ilmiöiden lisääntymistä. Vesienhoitoviranomainen katsoo tärkeäksi jatkaa ilmastonmuutosten vaikutusten tarkkailua ja lisätiedon hankkimista sekä kansallisella tasolla että piirin näkökulmasta.

Kuulemisasiakirja

Korkeammat lämpötilat johtavat kasvukauden pitenemiseen, mikä saattaisi lisätä Norrbottenin ja Västerbottenin kilpailukykyä ruoan- ja rehuntuottajana. Viljelyyn käytettävän maan pinta-alan kasvu voi kuitenkin lisätä myös kasvinsuojeluaineiden ja ravinteiden käyttöä ja vedenottoa maataloudessa. Riski maatalousmaasta vesistöihin valuvista ravintosuoloista ja kasvintorjunta-aineista kasvaa lisääntyneen sadannan ja rankkasateiden yleistymisen myötä. Runsaammat virtaamat lisäävät todennäköisesti myös ravinto-aineiden ja ympäristömyrkköjen kulkeutumista eteenpäin.

Korkeammat vedenlämpötilat vaikuttavat myös vesiemme ravintoaineketjuihin.

Lämpötilan nousu suosii bakteerien ja myrkyllisten levien kasvua. Kalojen ja muiden vedessä elävien eläinten elinolosuhteet voivat huonontua merkittävästi. Perämeren vesipiirissä elävien kylmänveden lajien ennustetaan kärsivän ilmastosta, jossa vedenlämpötilat ovat korkeampia. Ilmaston lämpenemisen myötä myös jotkut vieraslajit voivat vakiintua järvissämme, vesistöissämme ja rannikkovesissämme.

Keskilämpötilan nousu ei tarkoita, että lämpötila jakautuisi tasaisesti. Sään ääri-ilmiöiden ennustetaan sen sijaan lisääntyvän sekä sateiden että äärilämpötilojen vuoksi. Siksi on tärkeää tarkkailla myös laskelmista ilmeneviä eri vuosien välisiä vaihteluita. Lämpötilan noustessa muuttuvat myös valumat, mikä puolestaan saattaa johtaa vedenvirtaamien muutoksiin niin määrien kuin esiintymisajankohtien osalta. Joillakin alueilla lämpötilan nousu voi vastaavasti merkitä veden puutetta ja kuivuutta, joka omalta osaltaan voi vaikuttaa haitallisesti niin luontoympäristöön kuin yhteiskuntaankin.

3.6.2 Ilmastonmuutokset vaikuttavat vesienhoidon edellytyksiin

Ilmastonmuutokset tapahtuvat pitemmän ajan kuluessa, kun taas vesienhoitokaudet ovat kuusivuotisia. Lyhyellä tähtäimellä on epätodennäköistä, että ilmastonmuutos kovin suuressa määrin vaikuttaisi esimerkiksi veden ympäristölaatunormien saavuttamismahdollisuuteen. Sen sijaan on todennäköisempää, että yhteiskunnan eri sektoreiden toimet ilmastonmuutoksen vaikutuksien hallitsemiseksi, esimerkiksi urbaani rakentaminen, juomavesihuolto ja maa- ja metsätalous, voivat vaikuttaa veteen. Vesienhoitotyön koordinointi muiden poliittisten sektoreiden työn kanssa on tärkeää tavoiteristiriitojen välttämiseksi. Synergiavaikutuksia voidaan saavuttaa parantamalla ja säilyttämällä ekosysteemien, maa-aineksen ja pohjavesivarantojen luonnollista veden pidätyskykyä.

Yhteiskunnan ilmastonmuutokseen sopeutumisen yhteinen ongelma on,

Kuulemisasiakirja

ettei ole selkeää kuvaa siitä, kuka sopeutumistoimenpiteistä vastaa ja kuka niistä maksaa. Vesienhoito ei voi ratkaista näitä kysymyksiä, mutta näiden välttämättömien sopeutustoimenpiteiden laiminlyönnillä on vaikutuksia vesienhoitoon. Yhteiskuntataloudellisesta näkökulmasta katsottuna vallitsee yksimielisyys siitä, että kustannustehokkainta on ryhtyä toimenpiteisiin niin varhaisessa vaiheessa kuin mahdollista, olipa vastuullinen mikä tahansa. Ilmastomuutosten huomioiminen toimenpideviranomaisten työssä parantaa Ruotsin vesienhoidon kestävyyttä pitkällä tähtäimellä ja edesauttaa merkittävästi yhteiskunnan sopeutumista ilmastomuutoksiin.

Ilmastomuutokset voivat vaikuttaa vesienhoitotyön edellytyksiin tulevaisuudessa. Vaikutusten ja riskien arviointiperusteita voidaan muun muassa joutua muuttamaan ilmaston muutosten myötä. Niin ikään on toivottavaa, että normienasetustyöhön kuuluva poikkeuksia koskeva selvitys, huomioi ilmastomuutokset. Yhteiskuntataloudelliset analyysit, joilla perustellaan kohtuuttoman suurten kustannusten vuoksi tehtäviä poikkeuksia, ulottuvat yleensä vain sen pituiselle ajanjaksolle, jolle kustannukset ja hyödyt lankeavat, usein 30–40 vuoden päähän. Tarvitaan myös yksityiskohtaisempi, sekä aikaa että tilaa koskeva kokonaiskuva alueellisista ilmastoskenaarioista, veden valuma-alueittaista tasapainoa koskevista laskelmista, yhteiskunnan yhteenlasketusta vedentarpeesta, vedenottamoiden luvista ja ekosysteemien vasteesta.

3.6.3 Asioita, joista vesienhoitoviranomainen erityisesti haluaa kannanottoja osaluvussa 3.6 Vesienhoito muuttuneessa ilmastossa

ASIOITA, JOISTA VESIENHOITOVIRANOMAINEN ERITYISESTI HALUAA KANNANOTTOJA OSALUVUSSA 3.6:

15. Onko Perämeren vesipiiri huomionut tärkeimmät asiat osaluvussa 3.6? Puuttuuko joku tärkeä asia tai tieto? Vai onko jotain, mitä mielestäsi ei tule priorisoida osaluvussa 3.6 selostetussa jatkotyössä 3.6?
16. Onko sinulla konkreettisia ehdotuksia siitä, miten osaluvussa 3.6 Vesienhoito muuttuneessa ilmastossa selostettua työtä voidaan kehittää edelleen?

4 Lähteet

EUR-Lex. (2000, 23 lokakuuta). Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23. lokakuuta, yhteisön vesipolitiikan puitteista.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex%3A32000L0060>

EUR-Lex. (2020, 16 joulukuuta). Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2020/2184, annettu 16. joulukuuta 2020, ihmisten käyttöön tarkoitetun veden laadusta (uudelleenlaadittu)(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32020L2184&qid=1729171499601>

SFS 1998:808. Ympäristökaari

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/

SFS 2004:660. Vesienhoitoasetus

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/vattenforvaltningsforordning-2004660_sfs-2004-660/

Vesienhoitoviranomaiset, (ei vuotta) Hoitosuunnitelma. Haettu 2024-10-17)

<https://www.vattenmyndigheterna.se/vattenforvaltning/forvaltningsplan.html>

Vesienhoitoviranomaiset, (ei vuotta) Vesienhoito. Haettu 2024-10-17

<https://www.vattenmyndigheterna.se/vattenforvaltning.html>

Kuulemisasiakirja

Vesienhoitoviranomaiset, (ei vuotta.) Toimenpiteet. Haettu 2024-10-17

<https://www.vattenmyndigheterna.se/atgarder.html>

Hallitus (2024, 2. elokuuta) Promemorian Bättre förutsättningar för vattenkraftens omprövning KN2024/01642

<https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2024/08/promemorian-battre-forutsattningar-for-vattenkraftens-omprovning/>

Länsstyrelserna

www.lansstyrelsen.se

www.vattenmyndigheterna.se